

Луқо Инжил
Луко Инчил

Luqo Injil

Вэзырг Китоб тарјимасракызг институт
2001

Луқо Инчил

Бэзырг Китоб тарчимацракызг институт
2001

Луґо Инјил
Луко Инчил

Отрывки из Евангелия от Луки
на ваханском языке

ISBN 5-93043-015-5
ISBN 91-89122-57-7

© Институт перевода Библии,
2001

Kitobjoyakызg dust!

A yät kitobät dä xy kaf cä däžg yätär Injil xanän. Injil-ät Tawrot-ät Zabur ar kum cätvän tøy yi baxş cä Bibliyan. Cä dini kitobvän Bibliya cä kyxтән qädima-it. Woz cä kyxтән zyod bә dä dänyo a yät kitobi joyän.

Injil mani tøy «mäžda» yo «xyşxbar». Yiso Masi xat xy talimotär a yät soxt nung kтәtk. Injil cä Yiso zindagiyän, cam däo-ät ibodatän, cam talimotän-ät kor-ät kirdorän, cam mrayn-ät däbora zinda wocakän naql cart.

Nasroni (yo Yisavi) märdymän yav asosi dini kitob a yät Injil asob wost. Mäsälmon märdymişt bә a yät Yiso sargəzašti ky aqiqat dişän-ät, hazrati Yiso dust dyrän. Qəron talimotär Yiso a ca bzyrg pəyğambarvän asob wost.

A yät Injil wызмыткыng naqlotişt ky dä asri I milodi dä Falastin šəxsətk. Da waxt Falastin dä tobiyati Rum qaysar tu. Amo isroiliışt cä xy din-ät oinänäv nä pşätəy. Asosi yav din «Qонын» (Tawrot) kitob tu, ki Xədoy pəs Muso pəyğambar yavər stətyw. Cä Masi wəzaynän pişguiäv kərk, xnətkäv, ki yaw tøy Xədoyän yaw dustdošta-ät yaw xalgvi cä gno-ät marg čəngolän xəlos cart. A skav qsa vity-ät dä

Китобчойакызg dust!

A йät китобät дә xy каф цä дәжг йätär Инчил xанән. Инчил-ät Таvрот-ät Забур ар кум цätвән тэй йи бахш цä Библиян. Цä дини китобвән Библия цä кyxтән қädима-ит. Ўоз цä кyxтән зйод бә дә дәнйо а йät китоби чойән.

Инчил мани тэй «mäžda» йо «xyşxbar». Йисои Маси xat xy талимотär а йät соxt нунг ктәtk. Инчил цä Йисо зиндагигән, кам дәо-ät ибодатән, кам талимотән-ät кор-ät кирдорән, кам мрайн-ät дәбора зинда वोцакән накл cart.

Насрони (йо Йисави) мәрдымән йав асоси дини китоб а йät Инчил асоб вост. Мәсәлмон мәрдymiшт бә а йät Йисо саргəзашти кы ақиқат дишән-ät, хазрати Йисои dust дырән. Қəрон талимотär Йисо а ца бзырг пəйғамбарвән асоб вост.

A йät Инчил вызмыткыng нақлотишт кы дә асри И милоди дә Фаластин шəxsətk. Да вaxт Фаластин дә тобийати Рум кайсар ту. Amo исроилиишт цä xy дин-ät оинәнäv нә пшätəй. Асоси йав дин «Қонын» (Таvрот) китоб ту, ки Хəдой пəs Muso пəйғамбар йавər стətyв. Цä Маси вəзайнән пишгуиäv кəрк, xnətkäv, ки йав тэй Хəдойән йав dustдошта-ät йав халгви цä гно-ät марг чəнголән хəлос cart. А скав қса

awali spo solšəmori, də yi zəqlayək şar qribi Baytulmuqaddas, a ya Masii Pərwərdigor, ki də armoni yawəv cə tu cə nanən vitəy-ət yaw nungəv kartəy Yiso. Odaminzod nəjotbahş Masi wəzayn ar xalgər, cə kumən bə ki yaw nə ымыт, sək kum zik bə qəsa cə nə Һand təy yi хышхəбар, yi nik məžda.

A yəm Luqo Injil, ki niv də sav kaf cəy, cə кыхтəн bafnvişətkыng kitob də haqi Yiso asob wost. Də Һы jəwoni dəwra Luqo baf ilm-ət doniš dыrzd-ət wost təbib. Luqo də Һы kitob pişgəftor Һnətk ki yaw cə misыng Injilvən-ət cə Yiso šoidi hol naqlvən istifoda yutk.

Injil sək yunoni zik nəvişətk vitk. A dəm 20 asr mədat ki nasroni din bər olam cəy, Injil sək sadho zik tarjima vitk. Yime niv-şə yi cum bob a cət kitobən awalyng loy sək Һikrow čop wost. Də Һik zik yət wost awalyng tarjima vitкыng badei kitobča. Injili tarjima cərak sək ar zik bə cə ымыт Һafč qila yark asob wost, maxsusan a ska zik ki хат-ət adabyot yawən cə nə ымыт. Awalyng təjriba bi хəto nə wost. Amo amid təy ki cə bərkati a yət kitobən Һik хат-ət adabyotər vdək ət wost. Omin.

Bəзырг Kitob tarjima crakызg institut

витй-ət də авали спо солшəмори, də йи зəклайək шар криби Байтулмукаддас, а йа Масии Пəрвəрдигор, ки дə армони йавəв цə ту цə нанən витəй-ət йав нунгəв картəй Йисо. Одаминзод нəчотбахш Маси вəзайн ар халгər, цə кумən бə ки йав нə ымыт, сək кум зик бə қəса цə нə Һанд тəй йи хышхəбар, йи ник мəжда.

А йəм Луқо Инчил, ки нив дə сав каф цəй, цə кыхтəн бafnвишətkыng китоб дə хақи Йисо асоб вост. Дə Һы чəвони дəвра Луқо баф илм-ət дониш дырзд-ət вост тəбиб. Луқо дə Һы китоб пишгəфтор Һнətk ки йав цə мисыng Инчилвən-ət цə Йисо шоиди ҳол нақлвən истифода йутк.

Инчил сək йунони зик нəвишətk витк. А дəм 20 аср мəдат ки насрони дин бər олам цəй, Инчил сək садхо зик тарчима витк. Йиме нив-шə йи цум боб а цət китобən авалыng лой сək Һикров чоп вост. Дə Һик зик йət вост авалыng тарчима виткыng бадеи китобча. Инчили тарчима цəрак сək ар зик бə цə ымыт Һafч қила йарк асоб вост, maxsusan a ska zik ki хат-ət адабийот йавən цə нə ымыт. Авалыng тəчриба би хəto нə вост. Amo amid тəй ки цə бərkати а йət китобən Һик хат-ət адабийотər vdək ət вост. Omin.

Bəзырг Китоб тарчима crakызg институт

Луқо Инжил

2:1–52

¹ Da waxt Awgust qaysar ыкм кэртэй, ки сартосари Рум қəламraw кы халгви рухат сарəн.

² Үəт, дə Кvirin okimi dawra дə Šom awalыng isobot ту.

³ Үанəв кы рəйд хы wəтанəр тəр рухат хати šəхsvak.

⁴ Үысыф бə сə Nazorai Jəlilən гəзд рəйдəу тəр šari Bətlami ки дə Үahudo сəу, тəр Dowыт wəтан, čizəр ки yaw хат Dowыткəтор ту.

⁵ Үaw дə Məryamən, ки yar nomzad сə vitыw wəздəу тəр рухат хати šəхsvak. Məryam хат дыjon ту.

⁶ Үан дə Bətlam yaw zman хак соат бə җаты-əт.

⁷ Үawən vit awalыng wanj zman. Үəт бə ya кыдаки wəšətk го, yan didiҗдəу ки дə mimonxona, yawər җay nast, yuti karti yaw рə zрахур.

Луқо Инчил

2:1–52

¹ Да вaxт Аўгуст қайсар ыкм кэртэй, ки сартосари Рум кəламраў кы халгви руйхат царəн.

² Йəт, дə Кvirин okими даўра дə Шом авалынг исобот ту.

³ Йанəв кы рəйд хы вəтанəр тəр руйхат хати шəхсвак.

⁴ Йысыф бə сə Назораи Чəлилən гəзд рəйдəй тəр щари Бəтлами ки дə Йахудо цəй, тəр Доўыт вəтан, чизəр ки йав хат Доўыткəтор ту.

⁵ Йав дə Məрйамən, ки йар номзад цə витыв вəздəй тəр руйхат хати шəхсвак. Məрйам хат дычон ту.

⁶ Йан дə Бəтлам йав зман хак соат бə җатй-əт.

⁷ Йавən vit авалынг ванч зман. Йəт бə йа кыдаки вəщətk го, йан дидиҗдəй ки дə mimonxona, йавəр чай наст, йути карти йав рə зрахур.

⁸ A dət qribiŷ šbyništ tu. Yawišt naŷd də čəroxurga sək mol sar alətɯw.

⁹ Yiw tu, ki Xəðowand Fərišta yavər nozil vity-ət nyri Ilohi skav ŷatəy. Yawišt ɣa ŷux wəštəy.

¹⁰ Amo Fərišta yavər xətəy:

«Mə wəŷyəv! Wuzəm savər xyš xəbar wozomdəy.

Yət təy yi xyšiŷi bzyrg kyli xalgvər.

¹¹ Wudg də Dowyt wətan sav nəçotbaħš Xəðowand Masi cə nanən vitəy.

¹² Yaw niŷon savər a-yəm, ki sayišt a-ya wəštəki də yi zraxur gotəv».

⁸ A dət qribiŷ šbyništ tu. Yawišt naŷd də čəroxurga sək mol sar alətɯw.

⁹ Yiŷ tu, ki Xəðowand Fərišta yavər nozil vity-ət nyri Ilohi skav ŷatəy. Yawišt ɣa ŷux wəštəy.

¹⁰ Amo Fərišta yavər xətəy:

«Mə wəŷyəv! Wuzəm savər xyš xəbar wozomdəy.

Yət təy yi xyšiŷi bzyrg kyli xalgvər.

¹¹ Wudg də Dowyt wətan sav nəçotbaħš Xəðowand Masi cə nanən vitəy.

¹² Yaw niŷon savər a-yəm, ki sayišt a-ya wəštəki də yi zraxur gotəv».

Naŷd də čəroxurga
Naŷd də čəroxurga

¹³ Tum xnakər də Fərištaən jyr sə gəybən ky osmoni ləŝkar ozir vity-ət Xədoyəv stowdəy, xatəv:

¹⁴ «Sano a-ya bzyrg Xədoi osmoniər, Syl-ət safo a-ya bəndai xokiər, ki Xədoyəv aziz səy».

¹⁵ Yan Fərištaiš to də osmon gəyb di-ət ya ŝbyništ yomanər xatəy: «Çaev tər Bətlam. Didğən ko yaw čiz twətk, ki Xədovand sakər yaw xəbar sə ğatovodəy».

¹⁶ Yawišt strob tər vdək nyəštəy. Məryam-ət Yısyfəv a-da wəštəkən ki də zraxur sə tu, gotəy.

¹⁷ Ya kydakəv, to wind-ət, a-ya Fərišta qsaev mərdymər naql kərtəy.

¹⁸ Yət ŝbynvi qəsa kŝyayakər mərdym ky ayron vitəy.

¹³ Tum xnakər də Fərištaən çyr cə gəybən ky osmoni ləŝkar ozir vitj-ət Xədoyəv stowdəy, xatəv:

¹⁴ «Sano a-ya bzyrg Xədoi osmoniər, Syl-ət safo a-ya bəndai xokiər, ki Xədoyəv aziz cəy».

¹⁵ Yan Fərištaiš to də osmon gəyb di-ət ya ŝbyništ yomanər xatəy: «Çaev tər Bətlam. Didgevən ko yav čiz tvətk, ki Xədovand sakər yav xəbar cə ğatovodəy».

¹⁶ Yavišt strob tər vdək nyəštəy. Məryam-ət Yısyfəv a-da vəštəkən ki də zraxur cə tu, gotəy.

¹⁷ Ya kydakəv, to vind-ət, a-ya Fərišta qsaev mərdymər naql kərtəy.

¹⁸ Yət ŝbynvi qəsa kŝyayakər mərdym ky ayron vitəy.

ŝbyništ də kydak Yıso pryt
ŝbyništ də kydak Yıso pryt

¹⁹ Amo Məryam ky a-yət qəsavı də ǰy pzyv wodortəy.

²⁰ Yət šbyništ pšətəy ǰy ǰayr-ət Xədoyrəv šəkrat kərt, ki cə qədrati yawən yət tuməv kšən-ət tuməv wind, a-ya soxt ki fərišta cə ǰnətyw.

Nung kṯak rəwor

²¹ At rəwor batkən čulbəronəv yaw kərtəy. Yaw nungəv kart Yiso. Yaw ǰal də ǰy nan dur nə pərvətyw, ki Fərišta a-yət nung yar kṯətyw.

²² Yan Muso šariyat rasmər yət prizi dawra to nyəšt-ət Məryam-ət Yısyf ya kydakəv dəžd yutəv Baytulmuqaddas, to yawi dari Məwloər xizmatgor goǰən,

²³ čizər, ki də Ilohi qonynəv a zi ǰnətk: «kyli sarfarzand cə ǰinsi mardən boyad Xədowandər baxšəš wost».

²⁴ Yan yawišt woz nyat kərtəy, ki ǰy din rasmər bu ǰərz yo bu yiksol kbit xədoi carən.

²⁵ A da wəxt də Baytulmuqaddas Šimun nung đay tu. Yaw ǰat ǰa pok-ət prizgor tu-ət yaw Isroil xəlosiǰ-šə armon xəštəy. Dan tu Rui məqaddas.

¹⁹ Amo Məryam ky a-ǰət qəsavı də ǰy pzyv ǰodortəy.

²⁰ ǰət šbyništ pšətəy ǰy čayr-ət Xədoyrəv šəkrat kərt, ki cə qədrati ǰavən ǰət tuməv kšən-ət tuməv ǰind, a-ǰa soxt ki fərišta cə ǰnətyǰ.

Нунг кṯак рəвор

²¹ At rəvor batkən čulbəronəv ǰav kərtəy. ǰav nungəv kart ǰiso. ǰav ǰal də ǰy nan dur nə pərvətyǰ, ki Fərišta a-ǰət nung ǰar kṯətyǰ.

²² ǰan Muso šariyat rasmər ǰət prizi dawra to niəšt-ət Məryam-ət ǰısyf ǰa kydakəv dəžd ǰutəv Baytulmuqaddas, to ǰavi dari Məwloər xizmatgor goǰən,

²³ čizər, ki də Ilohi qonynəv a zi ǰnətk: «kyli sarfarzand cə činsi mardən boyad Xədovandər baxšəš ǰost».

²⁴ ǰan ǰavišt ǰoz niat kərtəy, ki ǰy din rasmər bu ǰərz ǰo bu ǰiksol kbit xədoi carən.

²⁵ A da ǰəxt də Baytulmuqaddas Šimun nung đay tu. ǰav ǰat ǰa pok-ət prizgor tu-ət ǰav Isroil xəlosiǰ-šə armon xəštəy. Dan tu Rui məqaddas.

²⁶ Rui məqaddas Šimunər ayon kərtıw, ki yaw to Masii Xəđowandi nə wind, nə mirit.

²⁷ Rui məqaddas yar səbab vity-ət, yaw bə a-da waxt, ki Yiso tatnan, ƣı šariati rasm jənib, ya kydakəv də Bzyrg Ibodatxona sə wyzmətyw, dra ozir vitəy.

²⁸ Šimun ya kaši də ƣı dast dəždəy, Xəđoyri šykrat kərt-ət, ƣati:

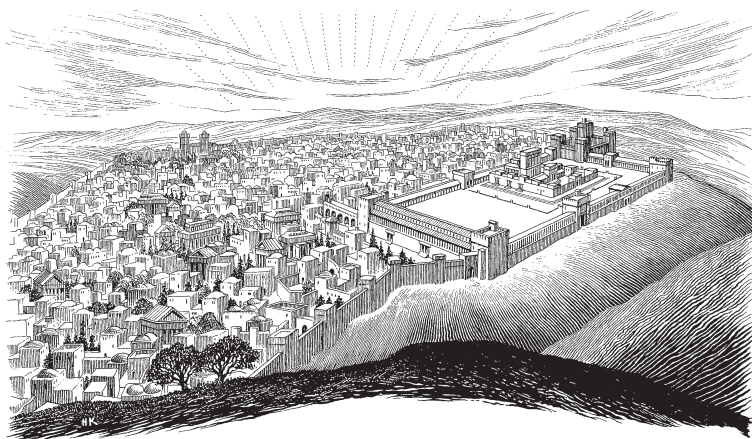
²⁹ «Yo Pərwərdigori olam Tu niv, a-ska ƣı qawl go, ƣı amonati dırz.

³⁰ Žy çəžm a-skam ƣatəy, ki.

³¹ taw-ət kyli toyfaər yaw naǰotbağš tain sə kərk.

³² Yət kyli mərdymər təy nyri pəyğəmbəri, ti Isroil toyfaər šan-ət šurat».

³³ Waxto, ki Yısyf-ət Məryam sə Šimun zikən a-yətəv kšən ƣa taǰybəv kərt.

²⁶ Руи мəқаддас Шимунəр айон кəртыѳ, ки йаѳ то Масии Хəđəванди нə ѳинд, нə мирит.

²⁷ Руи мəқаддас йар сəбаб витй-ət, йаѳ бə а-да ѳахт, ки Йисо татнан, ƣы шариа ти расм чəниб, йа кыдакəв дə Бзырг Ибодатхона цə ѳызмəтыѳ, дра озир витəй.

²⁸ Шимун йа каши дə ƣы даст дəждəй, Хəđойри шыкрат кəрт-ət, ƣати:

²⁹ «Йо Пəрѳəрдигори олам Ту нив, а-ска ƣы кавл го, чы амонати дıрз.

³⁰ Жы чəжм а-скам ƣатəй, ки.

³¹ таѳ-ət кыли тойфаər йаѳ нацəтбахщ таин цə кəрк.

³² Йəт кыли məрдymər тəй ныри пəйғəмбəri, ти Исроил тойфаər шан-ət шурат».

³³ ѳахто, ки Йысыф-ət Мəрйам цə Шимун зикən а-йəтəв кшən ƣа тачыбəв кəрт.

Baytulmuqaddas də Yiso dəwra
Байтулмақаддас дə Йисо дəѳра

³⁴ Yan Šimun yavər dəoi xəyr dət-ət Məryamər xəatəy: «Yəm a-ya kydak, ki cə tafsi yəmən də Isroil cumo xalg wazd-ət cumo gizd. Də girdi yət məholifat zyod wost-ət

³⁵ ti pzyv bə šəmšir çuṭ cart. Cumo xalg cə tafsi yətən də xəy mərəd ḡat».

³⁶ Dra woz tu Anna nung awrat, Fanuil dəḡd cə awlodi Aširoən. Xədoy way-šə skam ḡatəy. Yaw ḡa xyar tu. Yaw bad cə tuyən ыb sol də xəy dāyən zindagi kərtəy.

³⁷ Yan wərəḡnəy biwa-ət to a-dət batkin. A-dət waxt yaw tu cbyr bist-ət cbyr sola. Yaw zintomin a-da ibodatxona tu. Naḡd-ət rəwor də ryza-ət nəmozən-šə xəy Xədoyə r xizmat kərtəy.

³⁸ Yaw dət wada wəzdəy yav šiḡn-ət Xədoyri šəkrat kərtəy. Yan, kuy, ki Baytulmuqaddas xəlosiḡ amid-šə cə xəştəy, kyḡtər šə a-yət kydak naqli kərtəy.

³⁹ Yысыf-ət Məryaməv yət xəy šariati yark ky tər sar niḡt-ət yanəv pšət tər xəy wətan tər šari Nazorai Jalil.

⁴⁰ Ya kydak lup wost-ət dono wost. Yaw jism-ət ruh bə cə bərkati Xədowandən pərqədrat wost.

³⁴ Йан Шимун йавэр дэои хэйр дэт-эт Мэрийамэр хатэй: «Йэм а-яа кыдак, ки цə тафси йэмэн дэ Исроил цумо халг вазд-эт цумо гизд. Дэ гирди йэт мэхолифат зйод вост-эт

³⁵ ти пзыв бə шəмшир чуṭ царт. Цумо халг цə тафси йэтэн дə хэй мərəд ḡат».

³⁶ Дра воз ту Анна нунг аврат, Фануил дəḡд цə авлоди Ашироэн. Хəдой вай-щə скам ḡатэй. Йав ḡа хйар ту. Йав бад цə туйэн ыб сол дə хэй дāйэн зиндаги кəртэй.

³⁷ Йан вərəḡнəй бива-эт то а-дэт баткин. А-дэт вaxт йав ту цбыр бист-эт цбыр сола. Йав зинтомин а-да ибодатхона ту. Наḡд-эт рəвор дə рыза-эт нəмозэн-щə хэй Хəдойэр хизмат кəртэй.

³⁸ Йав дэт вada вəздəй йав шиḡн-эт Хəдойри шəкрат кəртэй. Йан, куй, ки Байтулмукаддас хəлосиḡ амид-щə цə хащтэй, кыḡтər щə а-йэт кыдак нақли кəртэй.

³⁹ Йысыф-эт Мэрийамəв йэт хэй шариа ти yark ky tər sar niḡt-ət йанəв пшət tər хэй вəтан тər щари Назораи Чалил.

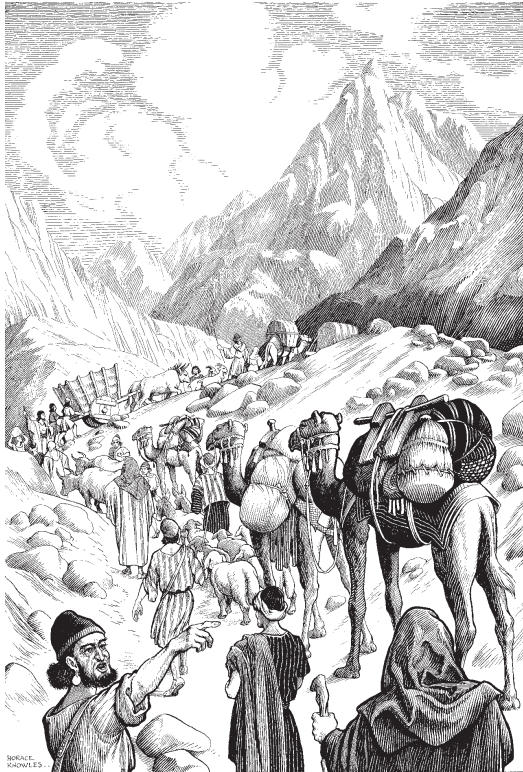
⁴⁰ Яа кыдак луп вост-эт доно вост. Йав чисм-эт рух бə цə бəркати Хəдоwandən пəркəдрат вост.

Yiso dasbuy sola vitəy

⁴¹ Ar sol də idi fisa (Nəjot) rəwor Yisoən yaw tat-ət nan rəydəv-şə zyorati Baytulmuqaddas

⁴² Ya kaş sol dasbuy vit-ət yawişt woz a ska şy qdimi rasm rəydəv yid şəxsvak

⁴³ Bad cə yidən, waxti, ki yaw tatnan can pşət, Yiso də Baytulmuqaddas wərəynəy. Yaw tat-nan cət olnev xəbar nə vitəy.

Йисо дасбуй сола витəй

⁴¹ Ар сол дə иди фиса (Нəчот) рəвор Йисоэн йав тат-эт нан рəгдэв-шə зйорати Байтулмуқаддас

⁴² Йа каş сол дасбуй вит-эт йавишт воз а ска шы қдими расм рəгдэв йид шəхсвак

⁴³ Бад цə йидэн, вaxти, ки йав татнан кан пшэт, Йисо дə Байтулмуқаддас вərəйнəй. Йав тат-нан цэт олнəв хəбар нə витəй.

Korwon də Baytulmuqaddas vdək
Корвон дə Байтулмуқаддас вдək

⁴⁴ Xyoləv kərt, ki yaw-şə də xalgvən wizit. Yirəwora vdəkəv tər sar niht-ət yanəv əş kərt.

⁴⁵ Də xişqom, də yor brodar bəynəv yaw şkurdəy nəəv yaw got Yanəv woz pšət tər Baytulmuqaddas.

⁴⁶ Tru rəwor batkən də ibodatxonaəv yaw got. Yaw a dət wəxt də oxundvi dast məşyuli səwol-ət jəwob tu.

⁴⁷ Kuy ki yaw qsa kşyud, cam aql-ət donišən ayron wərəşt.

⁴⁸ Yaw, tatnan, yawi winakər ayronəv wərəşnəy. Yan ya nan yar xətəy:

«E pətr, tu-ət čizər zi ruz bər sak kartəy?

Nə-şə wina wuz to ti tat də ti şkurgakən crəngən vitk?»

⁴⁹ Yaw jəwob dətəy xətəy:

«Saišt čizər maži şkurgəv? A-yət nə dišəva, ki wuz boyad də xy tat xun ыmyəm».

⁵⁰ Yawišt yət qəsa mani nə dištəy.

⁵¹ Yaw davən pšətəy Nazorar-ət, yav qəσαι-şə bət tər šət nə di.

⁵² Yiso xət lup wost-ət yaw aql-ət doniš bə sol cə solən zyot wost. Yan, mərдыm to Xəдой dustdori yaw tu.

⁴⁴ Хйолəв кəрт, ки йаў-щə дə халгвəн визит. Йирəвора вдəkəв тэр сар ниht-эт янəв əш кəрт.

⁴⁵ Дə хишқом, дə йор бродар бəйнəв йаў щкурдəй нəəв йаў гот Янəв воз пшэт тэр Байтулмуқаддас.

⁴⁶ Тру рəвор баткən дə ибодатхонаəв йаў гот. Йаў а дэт вəхт дə охундви даст мəшфули сəвол-эт чəвоб ту.

⁴⁷ Куй ки йаў қса кşыйд, кам ақл-эт донишən айрон вərəшт.

⁴⁸ Йаў, татнан, йаўи винакэр айронəв вərəşнəй. Ян яа нан яар xəтəй:

«E пəтр, ту-эт чизэр зи руз бэр сак картəй?

Нə-щə вина вуз то ти тат дə ти щкургакən црəнгən витк?»

⁴⁹ Йаў чəвоб дэтəй xəтəй:

«Саишт чизэр мажи щкургəв? А-йэт нə дишəва, ки вуз бойад дə xy тат хун ымйəm». ⁵⁰ Йаўишт йэт қəса мани нə диштəй.

⁵¹ Йаў давən пшэтəй Назорар-эт, йав қəсаи-щə бэт тэр шэт нə ди.

⁵² Йисо xəт lup вост-эт йаў ақл-эт дониш бə сол цə солən зйот вост. Ян, мэрдым то Хəдой dustдори йаў ту.

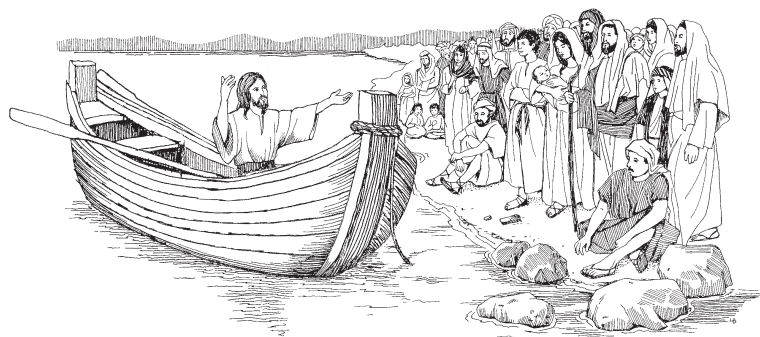
Авалынг šogirdišt

¹ Үи рәвор Үисо дә Җинисор čot lav дә мәрдым дәст wrəfsətyw-ət yavər a-ya qəsavı ki Хəдой дам рзыв сә ктəтыw naql-šə kərt.

² Үисо дә čot lav bu qayıqı windəy. Мойигиришт сә qayıqvən nyəšt-ət pərsimi хы турви wыздыакəв vitəy.

³ Үaw бə a-ya Šimun qayıqı vit swor-ət ca soyibni хойиш kərt ki yıla сә čot lavən tratər ay cart. Хəти нəyn-ət мәрдыми-šə talim дəтəy.

⁴ Хы qəsayı tər sar niхt-ət Šimunri хатəy: «Ay car, ada gləciğ jay tur kaтəв».

Авалынг шогирдишт

¹ Үи рəвор Үисо дә Чинисор чот лав дә мәрдым дәст врəфсəтыв-эт йавər а-йа қəсави ки Хəдой дам пзыв цə ктəтыв накл-цə кəрт.

² Үисо дә чот лав бу қайиқи виндəй. Мойигиришт цə қайиқвən нйəшт-эт пəрсими хы турви выздйакəв витəй.

³ Йав бə а-йа Шимун қайиқи вит свор-эт ца сойибни хойиш кəрт ки йила цə чот лавən тратər ай карт. Хəти нəйн-эт мәрдыми-цə талим дəтəй.

⁴ Хы қəсайи тər сар нихт-эт Шимунри хатəй: «Ай цар, ада глəциғ чай тур катəв».

Үисо дә Šimun qayıq
Үисо дә Шимун қайик

⁵ Šimun jəwob yar dətəy, xətəy: «E hazrat! Sakən naŷd sək ruхn dam nə dyətk-ət turən kṭətk, amo to nivən əč čiz nə wydrətk. Lokin taw-ət ki rəmətk, woz bə kaṭən».

⁶ Yawišt skam qəsa go. Yan zi tqi moyi pərvətəy ki yav turišt ky rəsnəy.

⁷ Yan ya xы amravər ki da yor qayiqəv cə tu ašora kərt ki wəzyəv, yordam carəv. Yawišt bə wəzd. To da qayiqvi lavəv moyi spond a-tuməv go ki qayiqišt cə ʔrungiʔən qrib rə yupk dəst rəçən.

⁸ Petrus Šimun yəti to wind-ət də Yiso прыт sək brin di, xətəy: «E hazrat! Tu cə mažən dir xət wyдыр! Wuzəm yi gnagor халq».

⁹ Yət tum səyd winakrəv ky, cə Šimunən to Yoqybən to Yuyo (yətišt Zibdo zmaništ) kyəv dəytəv xы yil-biləv nost.

¹⁰ Yan Yiso Šimunər xətəy: «Əč mə wəşəy! Cəmən trət faqat халg də ti tur pirvit».

¹¹ Yawišt a-ya qayiqəv to tər čot lav xaštəy-ət yan ar čiz tu kyəv a-da xы jay ləkərt-ət xətəv pəs Yiso cəbas rəwun vit.

⁵ Шимун чəвоб йар дətəй, xətəй: «E хазрат! Сакən нағд сək рухн дам нə дйətk-ət турən кṭətk, амо то нивən əч чиз нə вьдрətk. Локин таv-ət ки рəмətk, вoz бə кaṭən».

⁶ Йaвишт скам кəса го. Йан зи тки мойи пərvətəй ки йав туришт кы рəснəй.

⁷ Йан йа хы амравər ки да йор қайиқəв цə ту ашора кəрт ки вəзйəв, йордам царəв. Йaвишт бə вəзд. То да қайиқви лавəв мойи спонд а-тумəв го ки қайиқишт цə ʔрунгиʔən криб рə йупк дəст рəçən.

⁸ Петрус Шимун йəти то вьнд-ət дə Йисо прыт сək брин ди, xətəй: «E хазрат! Ту цə мажən дир хат вьдыр! Вузəm йи гнагор халq».

⁹ Йəт тум сəйд вьнакрəв кы, цə Шимунən то Йoқыбən то Йуйо (йəтишт Зибдо зманишт) кыəв дəйтəв хы йил-билəв ност.

¹⁰ Йан Йисо Шимунər xətəй: «Əч mə вəщəй! Цəмən трət фақат халg дə ти тур пирвит».

¹¹ Йaвишт а-яа қайиқəв то тər чот лав хаштəй-ət йан ар чиз ту кыəв а-да хы чай лəkəрт-ət xətəv пəs Йисо цəбас рəвун вит.

Yiso šogirdišť dā šāmbi rāwor čnir goħān

¹ Yi waxť šāmbi rāwor tu-āť yām Yiso sāk ŷādim kēšť ziŷ šāxāstāy. Yaw muridišť a-dāť waxť pārsimi sar čipak-āť čnir ħak vitāy.

² Farisiišť yavēr ħatāy: «Saiišť čiz-šā goħāv? Dā šāmbi rāwor yāť soxt yark rāwo nast».

³ Yiso yavēr jāwob dāťāy, ħatāy: «Saiišť a-yāťi nā jōyāťka ki Dowyť dā ħy xalgvān mārť cā wērāŷnāy čizi go?»

⁴ Yaw čārnāy tē Īdōy xun (Ibodāťxona) yan ħāđōyi ħāči dāđđāy ħat bē can yitāy, ħy xalgvār bē dāťāy. Qonyňi cā ħān ŷāyť cā koyinvān (jāħyđvi ħālifā) digar xalgār a-ca ħāčān yitak iťozat nast».

Йисо шогирдишт дā шāмби рāвор чнир гоħāн

¹ Йи вāхť шāмби рāвор ту-āť йām Йисо сāk йāдим кēšť зиŷ шāхāстāй. Йāв муридишт а-дāť вāхť пāрсими сар чипак-āť чнир ħак витāй.

² Фарисиист йавēr ħатāй: «Сайишт чиз-щā гоħāв? Дā шāмби рāвор йāť сохť йарк рāво наст».

³ Йисо йавēr чāвоб дāťāй, ħатāй: «Сайишт а-йāťи нā чойāťка ки Дōвйť дā ħy халгвāн мārť цā вērāŷнāй чизи го?»

⁴ Йāв чāрнāй тē Īдōй хун (Ибодāťхонā) йāн ħāđōйи ħāчи дāđđāй ħат бē цāн йитāй, ħy халгвār бē дāťāй. Қоныни цā ħāн гāйр цē койинвāн (чāħyđви хāлифā) дигар халгār а-цā ħāчāн йитак ичозат наст».

⁵ Yiso wozi zi xətəy: «Xalq pətr šəmbi rəworər bə təy xoja».

Yiso šal dasti dərmon kərtəy

⁶ Də yi šəmbi rəwori digar Yiso wəzdəy də kəništ-ət dəwomi talimi vitəy. Dra yi xalg tu. Yawən yaw rost dast wəsk tu.

⁷ Yəm kitobdoništ-ət farisiišt ky sək əş tu ki ko didğən Yiso-şə də šəmbi rəwor dərmon yaw cart yo nəy, zi ki ləcər yi bana wost-ət sak gənağor yaw carən.

⁸ Yiso bə yav nyati dištəy. Yani ya šalər xətəy: «Giz cə xəy jayən, wəzəy də mlung al!»

⁹ Xalgvər xətəy: «Wuz-şə savi pərsəm də šəmbi rəwor čiz xək rəwo: baf yark yo šak yark? Xalg joni xəlos cərak baf yo yaw jon cə nywyzd baf?»

¹⁰ Yan Yiso yi loy sək kyxt nəzar kərt-ət a-ya xalgri xətəy: «Xəy dasti mar rand!» Yaw bə xəy dast yar dət yaw dast vitəy syat.

¹¹ Drət Yiso dəşmaništ ға qar kərt. Yanəv də čyrt di ki Yisoyi ko crəng goxən?

⁵ Yiso wozi zi xətəy: «Xalq pətr šəmbi rəworər bə təy xoča».

Йисо шал дасти дәрмон кəртəй

⁶ Дə йи шəмби рəвори дигар Йисо вəздəй дə кəништ-эт дəвоми талими витəй. Дра йи халг ту. Йавən йав рост даст вəск ту.

⁷ Йəм китобдоништ-эт фарисиист кы сək əş ту ки ко дидгэн Йисо-шə дə шəмби рəвор дərмон йав царт йо нəй, зи ки лəcэр йи бана вост-эт сак гəнагор йав царən.

⁸ Йисо бə йав нйати диштəй. Йани йа шалər xəтəй: «Гиз цə xəй чайən, вəзəй дə млунг ал!»

⁹ Халгвər xəтəй: «Вуз-шə сави пəрсəm дə шəмби рəвор чиз xəк рəво: баф йарк йо шак йарк? Халг чони xəлос цəрак баф йо йав чон цə нывызд баф?»

¹⁰ Ян Йисо йи лой сək кыxt nəзар кəрт-эт а-йа халгри xəтəй: «Xəy дasti мар ранд!» Йав бə xəy даст йар дət йав даст витəй сйат.

¹¹ Дрət Йисо дəшманишт ға qar кəрт. Йанəв дə чырт ди ки Йисойи ко црəнг гохən?

**Crəng Yiso Rum afsarən yaw
xizmatgori syat kərt**

¹ Yiso ǰy qəsayi tər sar niǰt-ət pšətəy tər Kafarnahum.

² Dra yi afsari Rumən tu yi čokar. Yaw yar ǰa aziz tu. Ya xizmatgor yawən bimor vitəy, yaw ǰon nywyznər vitəy.

³ Rum afsar yəm Yiso kornomai to kšən-ət, ǰəhıdvi luponvi stətəy yaw šixn. Cani xoyiš kərt ki ləcər wizit yaw xizmatgor dardi dərmon cart.

⁴ Yan yawišt Yiso šixn wəzd-ət šinjwaləv yaw kərt, ǰatəv: «A yət xalgər kmək car, ki yət ǰa loyiq xalg-it.

⁵ Yət spo mərđymi dust dırd. Ibodatxona bə a-yət sakər ǰətıw».

⁶ Yiso davən rəwon vitəy. Yawišt a-ya Rum afsar xunər qərib kərt-ət yaw bə sək ǰy xalgvi yar piǰom kərtəy, ǰatəy: «E hazrat! Azob ǰat mə rand. Wuzəm tum loyiq nast ki tu tə ǰy xun sar di.

⁷ Loyiqi tawəm ki nə tu, a-tum dəstanəm prıt tar nə wəzd, tu rəməy, yət ǰy xizmatgor syat wost.

**Црəнг Йисо Рум афсарəн йаǰ
хизматгори сйат кəрт**

¹ Йисо ǰy кəсайи тər сар ниǰт-əт пшəтəй тər Кафарнахум.

² Дра йи афсари Румəн ту йи чокар. Йаǰ йар ǰа азиз ту. Йа хизматгор йаǰəн бимор витəй, йаǰ чон ныǰызнəр витəй.

³ Рум афсар йəм Йисо корномаи то кшəн-əт, чəхыдвı лупонви стəтəй йаǰ шıхн. Цани хойиш кəрт ки лəцəр вıзит йаǰ хизматгор дарди дəрмон царт.

⁴ Йан йаǰишт Йисо шıхн вəзд-əт щинчвалəв йаǰ кəрт, ǰатəв: «А йəт халгəр кмək цар, ки йəт ǰа лойиқ халг-ит.

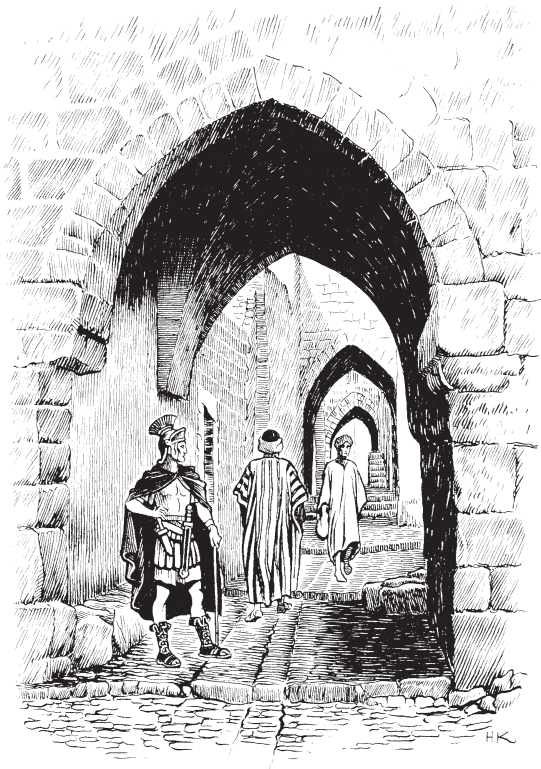
⁵ Йəт спо мəрдыми дуст дıрд. Ибодатхона бə а-йəт сакəр ǰəтыǰ».

⁶ Йисо давəн рəвон витəй. Йаǰишт а-йа Рум афсар хунəр кəриб кəрт-əт йаǰ бə сək ǰy халгви йар пиǰом кəртəй, ǰатəй: «Е хазрат! Азоб ǰат мə ранд. Вıзəм тум лойиқ наст ки ту tə ǰy хун сар ди.

⁷ Лойиқи тавəм ки nə ту, а-тум дəстанəm прıt тар nə вəзд, ту рəмəй, йəт ǰy хизматгор сйат вост.

⁸ Wuz ǵat yi farmonbardor. Amo woz dǝ farmoni maǵ bǝ askarišt tǝy. Yiwǝr ǵanǝm „Rǝǵ!“ – yaw rǝǵt; yiwǝr ǵanǝm „Drǝm wǝzǝy!“ – yaw wizit. ǰy nukarǝr ǵanǝm „Yǝm yarki car!“ Yaw cart».

⁹ Yiso yaw qǝsayi ǵiǵ dordǝy, ayroni wǝrǝǵnǝy. Yani tǝr cǝbas far ǵirdǝy, ya mǝrdymǝr ki psam cǝbas rǝwon cǝ, tu ǵatǝy: «Wuz savǝr a ǵi ǵanǝm, ki yǝt soxt yimoni komil maǵ dǝ Yisroyil bǝ kuyǝn nǝ winǝtk».

⁸ Ёуз ǵat yi farmonbardor. Amo Ёоз dǝ farmoni maǵ bǝ askarišt tǝy. Йивǝр ǵанǝм „Рǝǵ!“ – йав рǝǵт; йивǝр ǵанǝм „Дрǝм вǝзǝй!“ – йав визит. ǰы нукарǝр ǵанǝм „Йǝм йарки цар!“ Йав царт».

⁹ Йисо йав кǝсайи ǵиǵ дордǝй, айрони вǝрǝǵнǝй. Йани тǝр цǝбас фар ǵирдǝй, йа мǝрдымǝр ки псам цǝбас рǝвон цǝ, ту ǵатǝй: «Ёуз савǝр а ǵи ǵанǝм, ки йǝт сохт йимони комил маǵ дǝ Йисройил бǝ куйǝн нǝ ввинǝтк».

¹⁰ А-йа афсар стǝткин халгишт пшǝт, тǝ хунǝв чǝрн, ввиндǝв ки йа хизматгор ǵатǝр сйат витк.

Rum askar dǝ ǵar kyǵa
Рум аскар дǝ цар кыча

¹⁰ A-ya afsar stätkin xalgišt pšät, tә xunәv čәrn, windәv ki ya xizmatgor xätәр syat vitk.

Yiso dә řari Noin biwazan pәtri syat cart

¹¹ Yandәр Yiso rәyәdәy tәр Noin nung řar. Yaw řogirdišt dә řami mәрдымән dan qti tu.

¹² Yan a-ya řar dәрwozarәv to qәrib kәrt, ki yi jәnozav can nixt. A-ya byomәрzn cә xy nanән yi toqa zman tu-әt yaw nan bә tu biwazan. Da xinanән qәti cumo xalgi digarišt cә řarән nyәštәy.

¹³ Yan, yәм Хәdowand ki ya xинани windәy, yaw pzyv skam vәtәy, xätәy yar: «Мә ныw!»

¹⁴ Yan qәribi wәzd xy dasti da tobytән řatovdәy. Yawišt ki tobytән cә wydrәtyw girәv vit. Yiso xätәy: «E jәwon tar-řә xanәм, giz!»

¹⁵ Ya jәwon bә dә xy řay cuq di-әt sәk qәsa pәrvәt. Yiso yaw tawil kәrt yaw nanәр.

¹⁶ Yәм mәрдым ky vit jәgarbәрda-әt Хәдойәv yod kәrt, xätәv: «Dә spo dәst bzyrg pәyғәмбар piydo vitk. Хәдой xy тойфаәр dast dәtәy».

¹⁷ Yiso sargәzašt sartosari mylki Yahudo owoza vitәy.

Йисо дә цари Ноин бивазан пәтри сят царт

¹¹ Йандәр Йисо рәгдәй тәр Ноин нунг шар. Йағ шогирдишт дә чами мәрдымән дан кти ту.

¹² Йан а-йа шар дәрвөзарәв то қәриб кәрт, ки йи чәнозав цан ниҳт. А-йа бйомәрзн цә хы нанән йи тоқа зман ту-әт йағ нан бә ту бивазан. Да хинанән қәти цумо халги дигаришт цә шарән нйәштәй.

¹³ Йан, йәм Хәдөванд ки йа хинани виндәй, йағ пзыв скам әтәй, хатәй йар: «Мә ныв!»

¹⁴ Йан қәриби вәзд хы дасти да тобытән řатовдәй. Йағишт ки тобытәв цә вьдрәтыв гирәв вит. Йисо хатәй: «E чәвон тар-щә ханәм, гиз!»

¹⁵ Йа чәвон бә дә хы чай цук ди-әт сәк қәса пәрвәт. Йисо йағ тавил кәрт йағ нанәр.

¹⁶ Йәм мәрдым ky vit чәгарбәрда-әт Хәдойәв йод кәрт, хатәв: «Dә spo dәst bzyrg пәйғәмбар пийдо витк. Хәдой хы тойфаәр даст дәтәй».

¹⁷ Йисо саргәзашт сартосари мылки Йахудо овоза витәй.

Үісо туфон дами ни́дывд

²² Үі рәвор Үісо дә җы шогирдвән дә қайиқ нәуны-әт җатәу явәр: «Wəzyəv sak tra paləw nywzən».

²³ Yawışt rəwon vitəy. Yəm rəwonəv vit-ət Yisoyi yınyk yutəy. Yiw tu ki tufon gəzd-ət yupk rəm qayıq dəst təş vitəy. Yav jon də xətar pərvət.

²⁴ Ya şogirdişt Yisoyi aga kərt, җатәв. «E hazrat, e hazrat, sak niv meryən!» Yaw aga vity-ət yəm dəma-ət tufon dami niđovdäy. Yawışt bə osoyəş vit, zi җан, ki әч dəma бә нә ту.

Йисо туфон дами ни́дывд

²² Йи рәвор Йисо дә җы шогирдвән дә кайиқ нәйни-әт җатәй йавәр: «Вэзйэв сак тра палэв нывзэн».

²³ Йавишт рэвон витэй. Йәм рэвонэв вит-әт Йисойи йинык йутэй. Йив ту ки туфон гәзд-әт йупк рәм кайиқ дәст тәш витэй. Йав чон дә хәтар пәрвәт.

²⁴ Йа шогирдишт Йисойи ага кәрт, җатәв. «Е хазрат, е хазрат, сак нив мәрйән!» Йав ага витй-әт йәм дәма-әт туфон дами ни́довдәй. Йавишт бә осойәш вит, зи җан, ки әч дәма бә нә ту.

Үісо қайиқ дә туфон дәст
Йисо кайиқ дә туфон дәст

²⁵ Yiso yav pərstəy, xətəy: «Sav yimon kumər vitəy?» Ya muridişt sof jəgarbərda vit. Yanəv yoman pərstəy, xətəv: «Yət xətko kuy ымыт ki dəma-ət yurkər bə farmon-şə sə rand?»

9:10–17

Yiso panz azor xalgi sətək cart

¹⁰ Yəm (H)aworiışt can to pşət-ət yan ar çizəv sə xətk kyəv Yisoər naql kərt. Yan Yiso yavi də xətən yutəy tər Bayt-Saydo nung şar, ki ləcər dra də xy muridvən toqa ымыт.

¹¹ Amo mərдымиşt cətən xəbar vit psav səbasəv rəyd. Yiso bə lytfi xyş yavi qəbyl kərt-ət dər borayi Xədovand podşoyi yavər naql kərtəy. Yan woz kuy bимor tu dərmoni yav kərt.

²⁵ Yiso yav pərstəy, xətəy: «Sav yimon kumər vitəy?» Ya muridişt sof çəgarbərda vit. Yanəv yoman pərstəy, xətəv: «Yət xətko kuy ымыт ki dəma-ət йуркər бə фармон-шə cə rand?»

9:10–17

Yiso panz azor xalgi sətək cart

¹⁰ Yəm (X)aworiışt can to pşət-ət yan ar çizəv cə xətk kyəv Yisoər naql kərt. Yan Yiso yavi də xəтэн йутəy tər Bayt-Saydo nung şar, ki ləcər dra də xy muridvən toqa ымыт.

¹¹ Amo mərдымиşt cətən xəbar vit psav səbasəv rəyd. Yiso bə lytfi xyş yavi qəbyl kərt-ət dər borayi Xədovand podşoyi yavər naql kərtəy. Yan woz kuy bимor tu dərmoni yav kərt.

Yiso bimorvi dərmon cart
Йисо биморви дərмон cart

¹² Šum xəmakər yəm dasbuy murid Yiso šixnəv wəzd-ət xətəv yar: «Tu yəm xalgvi ruxsat car, ləcər rəçən dəm qəribtər dəyorvi šabga-ət čiz xərd-xərok xətər gotən. Dəm jay əç obodi nast».

¹³ Yiso yavər xətəy: «Sayišt yavi sətək carəv». Yawišt xətəy: «Spocən bəğəyr cə panz xəçn-ət bu moyiən əç čiz nast. Gar xan sak xət rəçən kyxətər xərd-xərok xərid carən wызмən». (Yawišt qərib panz azor mərdina tu.)

¹⁴ Yiso xətəy: «Yavi bu bist-ət. das nəfari jəda carəv niđvəv dəm da jay».

¹⁵ Yawišt skam qəsa go, niđovdəv yavi.

¹⁶ Yiso a-ya panz xəç-ət bu moyii dəžd də xy kaf, xy sari pə osmon wuč kərtəy, Xəдойри šəkrat kərtəy. Yan a-ya xəçvi čuť kərtəy-ət də xy muridvi dast kartəy rəmətəy yavi baxš cərak.

¹² Шум хэмакэр йэм дасбуй мурид Йисо циxnəv вəзд-эт xəтəв йар: «Ту йэм халгви рухсат цар, лэцэр рэчэн дэм кəрибтэр дəйорви шабга-эт чиз хəрд-хəрок xəтэр готэн. Дэм чай əч ободи наст».

¹³ Йисо йавэр xəтəй: «Сайишт йави сэтк царəв». Йавишт xəтəй: «Спocən бəғəйр цə панз xəчн-эт бу мойиən əч чиз наст. Гар хан сак xəт рəчən кyxэтэр хəрд-хəрок хəрид царən вызмən». (Йавишт кəриб панз азор мəрдина ту.)

¹⁴ Йисо xəтəй: «Йави бу бист-эт. дас nəфари чəда царəв ниđвəв дэм да чай».

¹⁵ Йавишт скам қəса го, ниđовдəв йави.

¹⁶ Йисо а-йа панз xəç-эт бу мойии дəжд дə xy каф, xy сари пə осмон wуч кəртəй, Хəдойри шəкрат кəртəй. Ян а-йа xəçви чут кəртəй-эт дə xy муридви даст картəй рəмэтəй йави бaxш цəрак.

Мəрдым Yisoйи йиш дырд
Мəрдым Йисойи йиш дырд

¹⁷ Кыѣт ытѣй, сѣткѣв витѣй, вѣз дасбуы сапти дигар савѣн бѣѣ ди.

10:25–38

Šeriatdonist Yisoyi ozmyd carən

²⁵ Dra yi šeriatdon oxund tu. Yaw dur tu Yisoyi ozmyd cərakər, yani yaw pərstəy, xətəy: «E oxund! Wuz čiz gom ki əč waxt mə məryəm?»

²⁶ Yiso yar xətəy: «Də dini dasturəv čiz rəmətək? Taw dra čiz jəydəy?»

²⁷ Yaw jəwob dətəy, xətəy: «Xnətkəv xə Məwloyi, ki ti pərwərdigor cəy, sə dil-ət jənən, to cum ki ti aql-ət təwon cəy, dust dyr. Xə qərib xalgi a-tum dust dyr cum ki xəti dust sə dyr».

²⁸ Yiso yar xətəy: «Rost-ət xətəy. A-yət soxt gox əč nə məryi».

²⁹ Amo šeriatdon zi, ki kam mə nywyzd, wozı yaw pərstəy, xətəy: «Qərib xalg sakər kuy asob wost?»

³⁰ Yiso yar zi jəwob dətəy, xətəy: «Yi xalg tağdəy sə Baytulmuqaddasən tər Irihu. Də vdək pərvət də alamonvi čaq. Yawışt yaw čiz čora can zət, xubəv yaw di, bə holi

¹⁷ Кыѣт ытѣй, сѣткѣв витѣй, вѣз дасбуы сапти дигар савѣн бѣѣ ди.

10:25–38

Шѣриатдонист Йисойи озмыд царѣн

²⁵ Дра ыи шѣриатдон охунд ту. Йаѣ дур ту Йисойи озмыд цѣракѣр, ыани йаѣ пѣрстѣй, xəтѣй: «E охунд! Вуз чиз гом ки əч ѡхт мѣ мѣрйѣм?»

²⁶ Йисо ыар xəтѣй: «Дѣ дини дастурѣв чиз рѣмѣтк? Таѡ дра чиз чѣйдѣй?»

²⁷ Йаѣ чѣѡоб дѣтѣй, xəтѣй: «Xнѣткѣв xə Мѣѡлойи, ки ти пѣрѡѣрдигор цѣй, цѣ дил-ѣт чѡнѣн, то цум ки ти ақл-ѣт тѣѡн цѣй, дуст дыр. Xы кѣриб халги а-тум дуст дыр цум ки xəти дуст цѣ дыри».

²⁸ Йисо ыар xəтѣй: «Рост-ѣт xəтѣй. А-йѣт сохт гоx əч nə мѣрйи».

²⁹ Амо шѣриатдон зи, ки кам мѣ ныѡызд, ѡзи йаѣ пѣрстѣй, xəтѣй: «Кѣриб халг сакѣр куй асоб ѡст?»

³⁰ Йисо ыар зи чѣѡоб дѣтѣй, xəтѣй: «Йи халг тағдѣй цѣ Байтулмуқаддасѣн тѣр Ириху. Дѣ вдѣк пѣрѡѣт дѣ аламонѡи чѣқ. Йаѡишт йаѣ чиз чѡра цан зѣт, хубѣв йаѣ

mərdanəv yaw go-ət bondəv yaw, xətatəv rəyđ xətatər.

³¹ Yan zi pərvət ki yi koyin (yahudvi xəlifə) a-ska vdək wəzdəy. Ya zaxmi xalgi to windəy yəm vdəki ləkərtəy-ət šəxəstəy tra paləw.

³² Psam cəbas livi (ibodatxona xizmatgor) a-skət vdək wəzdəy. Yaw bə a-ya rang go: a-da jayi ğatəy, ya zaxmii to windəy, ğirdəy ska paləw vdək.

³³ Amo bad cətən yi məsofir cə somari toyfaən a-skət vdək wəzdəy. Da zaxmi šiħni ğatəy, yaw pzyiv skam vətəy.

³⁴ Xami xət kərtəy, yaw zaxmi də šərobən wozdoytəy, zayтын ruğni tram soħt-ət vastəy yawi. Yan sək xy xəçir yaw səwor kərt, wozomdəy yaw də korwonsəroy-ət dra yawi səldəy.

³⁵ Xy tukn rəwor bu dinori a-ya korwonsəroy soyibər dətəy, xətatəy: „Yəti baf

ди, бə холи мəрданəв йағ go-ət бондəв йағ, xətatəv rəyđ xətatər.

³¹ Йан зи пərvət ки йи койин (йахудви xəлифа) а-ска вдək вəздəй. Йа захми халги то виндəй йəm вдəки лəkəртəй-ət шəхəстəй тра палəв.

³² Псам цəбас ливи (ибодатхона хизматгор) а-скət вдək вəздəй. Йағ бə а-йа ранг го: а-да чайи ğатəй, йа захми то виндəй, ğирдəй ска палəв вдək.

³³ Амо бад цətən йи мəсофир цə сомари тойфаən а-скət вдək вəздəй. Да захми šiħни ğатəй, йағ пзыив скам əтəй.

³⁴ Хами xəт кəртəй, йағ захми дə шəробən вəздойтəй, зайтын руğни трам соħт-ət вастəй йағи. Йан сək xy xəçир йағ сəвор кəрт, вəзомдəй йағ дə корвонсəрой-ət дра йағи сəлдəй.

³⁵ Xy tukn rəwor bu dinori a-ya korwonsəroy soyibər dətəy, xətatəy: „Йəти баф дидиғ. Агар цətən зйод тин сарф вит, ки пшəтəм хан мар, ти хəқ тар рандəм“.

Məsofirišt cə řarən nywzən
Məsofirišt cə řarən nywzən

didiŷ. Agar cətən zyod tin sarf vit, ki pšətəm
xan mar, ti haq tar randəm“.

³⁶ Xəy, niv ti gыftaər a-ca tru nəfarən kuy
a-ya jəbrdidaər qəribtər xalg twətk?»

³⁷ Ya šəriatdon xətəy: «A-yaw, ki niki cə
kərtəy».

³⁸ Yiso yar xətəy: «Rəç tu bə zi gox!»

11:1–10

Yiso xы šogirdvi dəo cрак yəxk cart.

¹ Yi rəwor Yiso tər paləw alətyw-ət
dəoi-šə kərtəy. Bad cə dəoən yi murid yaw
pərstəy, xətəy: «E Məwlo! Tu saki dəo cərak
yəxk car. Yuyo-šə xы šogirdvi yəxk kərt».

² Yiso yavər xətəy: «Sayišt zi dəo carəv,
xanəv:

³⁶ Хəй, нив ти гыфтаər а-ца тру
нəфарəн куй а-йа чəбрдидаər кəрибтər
халг твəтк?»

³⁷ Йа шəриатдон хətəй: «А-йав, ки ники
цə кəртəй».

³⁸ Йисо йар хətəй: «Рəç ту бə зи гоx!»

11:1–10

Йисо хы шогирдвн дəо црак йəxk cart.

¹ Йи рəвор Йисо тər палəв алəтыв-ət
дəои-шə кəртəй. Бад цə дəоən йи мурид
йав пəрстəй, хətəй: «Е Мəвло! Ту саки
дəо цəрак йəxk цар. Йуйо-шə хы
шогирдвн йəxk кəрт».

² Йисо йавər хətəй: «Сайишт зи дəо
царəв, ханəв:

Дəо cрак wəxt
Дəо црак vəxt

„Ey bзыргвор Tat ki də osmonət cəy!
 Ti bəзырг нунг бәр олам ымыт!
 Ләцәр дәврони Ti podšoyi ʔat-ət,
 zəmin-ət zəmon də hыkmi taw ымыт!
 3 Spo рысқ-ət рызи сакәр нәсиб цар!
 4 Cə spo гәноән шәхс!
 Sak бә куй, ki сакәр šakiʔ cə кәрк!
 кыхтәр бахщәщ царән.
 Cə bandi nafs-ət awasən,
 Cə waswasayi Iblisən saki niga дыр!“»
 5 Yiso woz yavər zi ʔatəy: «Dəždən, ki də
 sav dəst yiwən təy oşno. Zi wost ki yaw naʔd
 wizit ya ʔы oşno šiʔn-ət ʔand yar: „E oşno!
 Tru ʔəč mar qarz rand.
 6 A-dəm naʔdən ʔы məsofir dust tə ʔы хун
 črəng. ʔын čiz nast ki dam прыт каҗәм“.
 7 Nəход yaw cə хун дәст-ән zi jəwob ʔы
 oşnoər rand: „Tu maʔi osoyəş ləcər. Sakən
 бар бә şux кәрк, zayişt rə pipr, maʔ ʔat бә
 nsətk. Wuz niv nə baswəzyəm gizəm, ʔəč tar
 randəm“.
 8 Bowar carəv, agar yaw xilofi šerikdoriʔ
 nə gisd-ət ʔəč cə nə rand, a-ya čəlgakызg
 sxra ʔat cə kart маҗбыр wost gisd, čiz бә ki
 cə ʔand кы yar rand.
 9 Wuz-şə savər ʔanəm:

„Ей бзыргвор Tat ki də osmonət cəy!
 Ti бəзырг нунг бәр олам ымыт!
 Ләцәр дәврони Ti подшойи ʔat-ət,
 зəmin-ət zəmon də хыкми таʔ ымыт!
 3 Спо рысқ-ət рызи сакәр нәсиб цар!
 4 Цə spo гәноән шәхс!
 Сак бә куй, ki сакәр шакиʔ цə кәрк!
 кыхтәр бахщәщ царән.
 Цə банди нафс-ət авасән,
 Цə васвасайи Иблисән саки нига дыр!“»
 5 Йисо вoз йавәр зи ʔатəй: «Дəждən, ки
 дə сав дəст йивəн тəй ошно. Зи вост ки
 йав наʔд визит йа ʔы ошно щийн-ət ʔанд
 йар: „E ошно! Тру ʔəч мар қарз ранд.
 6 А-дəм наʔдən ʔы мəсофир дуст тə ʔы
 хун чрəнг. ʔын чиз наст ки дам прыт
 каҗәм“.
 7 Нəход йав цə хун дəст-ən zi чəвob ʔы
 ошноər ранд: „Ту маʔи осойəщ лəцər.
 Сакən бар бə щух кərк, зайишт рə пипр,
 маʔ ʔат бə нсəтк. Ёуз нив нə басвəзийəm
 гизəm, ʔəч тар рандəm“.
 8 Бoвар царəв, агар йав хилофи
 шəрикдориʔ нə гизд-ət ʔəч цə нə ранд,
 а-йа чəлгакызг схра ʔат цə карт маҗбыр
 вост гизд, чиз бə ки цə ʔанд кы йар ранд.
 9 Ёуз-щə савər ʔанəm:

Čalgəv – randən savər.

Škurgəv – gotəv.

Bari ʔoqəv – əʔ savər carən.

¹⁰ Kuy čald dırzd

Kuy škurd got.

Kuy bari ʔoqt, əʔ yar carən».

14:15–24

Lup zyofat naql

¹⁵ Yiw ca mimonv-ən yət qəsa kšyajakər Yisoər zi ʔand: «Suxi a-yawi ki cə Sarkori Olam dəstorxonən ʔəč cə yit!»

¹⁶ Yiso yar jəwob dətəy ʔatəy: «Yi xalg yi lup zyofat rədownər vit-ət tqi xalqi jayt kərtəy.

¹⁷ Zyofat soat ʔətakər ʔy xizmatgori stətəy, ki tu yavər ʔan: „Ləcər wəzyən, kyli čiz təyor!“

¹⁸ Amo mərдымиšt, sək ar bana əzrxoyiəv can kərt. Yiw cavən ʔatəy: „Wuzəm yi wundr xərid kərk. Yi loy boyad rəčəm, didʔəm yawi, tu cə mažən mələl mə woc“.

¹⁹ Yiw digar ʔatəy: „Maž panz jyft drukš dəžg, boyad yi loy də čətk ozmyd yavi carəm, ki yawišt wocən yo nəy. Tu cə mažən mələl mə woc“.

Чалгəв – рандən савər.

Шкургəв – готəв.

Бари ʔоқəв – əʔ савər царən.

¹⁰ Куй чалд дырзд

Куй шкурд гот.

Куй бари ʔокт, əʔ йар царən».

14:15–24

Луп зйофат накл

¹⁵ Йив ца мимонв-ən йət қəса кшыяакər Йисоər зи ʔанд: «Сухи а-йави ки цə Саркори Олам дəсторхонən ʔəч цə йит!»

¹⁶ Йисо йар чəвоб дətəй ʔатəй: «Йи халг йи луп зйофат рəдоьнər вит-ət тқи халқи чайт кəртəй.

¹⁷ Зйофат соат ʔəтакər ʔy хизматгори стətəй, ки ту йавər ʔан: „Лəцər вəзийən, кыли чиз тəйор!“

¹⁸ Амо мərдымишт, сək ар бана əзрхойиəв цан кəрт. Йив цавən ʔатəй: „Вузəm йи вундр хəрид кəрк. Йи лой бойад рəчəm, дидгəm йави, ту цə мажən мələл mə вoц“.

¹⁹ Йиви дигар ʔатəй: „Маж панз чыфт друкш дəжг, бойад йи лой дə чəтк озмыд

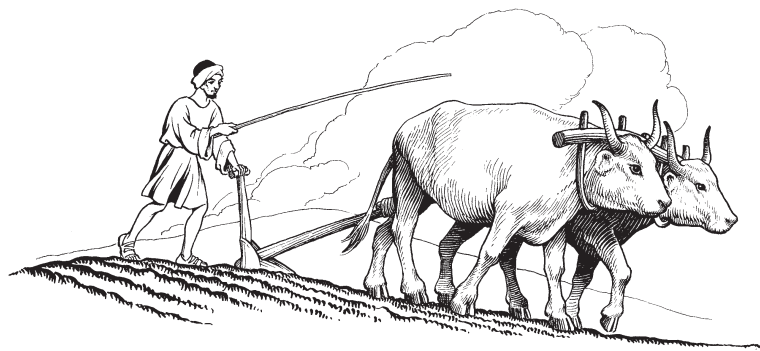
²⁰ Ya seyəm xalq ʔatəy: „Maʒ kənd yutk-ət niv wəzyak nə baswəzyəm“.

²¹ Yət xizmatgor pšətəy ʔy arbobri yət qəsa ʔatovdəy. Yan yət arbob ʔa qari kərti-ət ʔy xizmatgorər ʔatəy: „Tu ʔaldtər rəç, cəm ʒar kəça-ət kurkəçaən ky biçora-ət kur-ət langvi təm wəzym“.

²² Yandər yaw xizmatgor ʔatəy: „E soyib! Ti farmonəm içro kərt, amo ʔal bə ʔay təy“.

²³ Ya soyib ʔatəy: „Tu rəç skəm vdək cə gird gušaən kyxti wəzyakər rosi car. ʒi go ləcər ʒy xun cə xalgən tqi wost.“

²⁴ Wuz-ʒə ʔanəm savər, ləcər a-ca ʒy ʔaytkərkyng xalgvən əç kuy də ʒy dəstorxon sar mə ымыт!“»

йави царəm, ки йавишт вoцən йo нəй. Ту цə мажən мəлол мə вoц“.

²⁰ Йа сейəm халқ ʔатəй: „Маʒ кəнд йутк-ət нив вəзйак нə басвəзйэм“.

²¹ Йət хизматгор пшəтəй ʔy арбобри йət қəса ʔатовдəй. Йан йət арбоб ʔа қари кəртй-ət ʔy хизматгорər ʔатəй: „Ту чалдтər рəç, цəм ʒар кəча-ət куркəчаən ky бичора-ət кур-ət лангви тэм вьзым“.

²² Йандər йав хизматгор ʔатəй: „E сойиб! Ти фармонəm иçро кəрт, amo ʔал бə çай тəй“.

²³ Йа сойиб ʔатəй: „Ту рəç скəm вдək цə гирд гушаən кyxти вəзйакər рoси цар. ʒи го лəcər ʒy хун цə халгən тки вост.“

²⁴ Вуз-цə ʔанəm савər, лəcər а-ца ʒy çайткərкынг халгвən əç куй дə ʒy дəсторхон сар мə ымыт!“»

Gəmrə pətr naql

¹¹ Yiso wozi xətəy: «Yi dayən tu bu pətr.

¹² Ya zəqlay yor xəy tatər xətəy: „E tat! Tu a-žə asa mol-holi mar rand“. Ya tat xəy doroyi də xəy zmanvi bəyn baxş kərtəy.

¹³ Bad cə waxtən ya zəqlay yor xəy čiz-ət čorayi ky porotəy, ya ryli dəždəy rəjdəy tər yi dir mylk. Dra yaw xub ayş-ət nuş-ət lacariyi kərt-ət ya pyl pəysa bə vit xəlos.

¹⁴ Yət pyl to xəlos vit-ət d-ət mylk vit noqoniş. Yaw bə xor-ət zor vitəy.

¹⁵ Yani rəjdəy yi byničayi mylkri vitəy xizmatgor-ət yaw bə goxtəy yəti xətər xygşbyn, stətəy yawi tər xəy čəroxurga.

¹⁶ Yaw hol zi vitəy ki cə mərzişən xyg prog pitnər bə roz tu. Amo ya progəv-şə-bə yar rəwo nə windəy.

¹⁷ Yan yi loy əşi xət kərtəy, firoq yar dətəy, xəti ki: „Ay dəriş yəm cumo xalg žy tatər xizmat-şə cart. Yawišt ky sətək xət carən, woz bəş-bə cavən dəyt. Žyn cə mərzişən qərib žə jon nywyzd.

Гəмрə пəтр нақл

¹¹ Йисо вoзи xəтəй: «Йи дайən ту бу пəтр.

¹² Йа зəқлай йор xəй татəр xəтəй: „Е тат! Ту а-жə аса мол-холи мар ранд“. Йа тат xəй доройи дə xəй зманви бəйн бахш кəртəй.

¹³ Бад цə вaхтən йа зəқлай йор xəй чиз-ət чорайи кы поротəй, йа пыли дəждəй рəждəй тər йи дир mylk. Дра йав хуб айш-ət нуш-ət лацарийи кəрт-ət йа пыл пəйса бə вит xəлос.

¹⁴ Йət пыл то xəлос вит-ət д-ət mylk vit нoқоний. Йав бə хор-ət зор витəй.

¹⁵ Йани рəждəй йи быничайи mylkри витəй хизматгор-ət йав бə goxtəy йəти xəтər xyгшbyn, стəтəй йави тər xəй чəрoхурга.

¹⁶ Йав хол зи витəй ки цə мərзиşən xyг prog питнər бə роз ту. Amo йа прогəв-шə-бə йар рəво нə виндəй.

¹⁷ Йан йи лoй əши xəт кəртəй, фирок йар дəтəй, xəти ки: „Ай дəриғ йəm цумo халг жы татəр хизмат-шə cart. Йавишт

¹⁸ Wuz gizəm rəçəm xı tat šiǰn, xanəm yar: ‘E Tat, wuzəm də Pərwərdigor-ət də ti pryt gəno kərtəy.

¹⁹ Žын бəт haқи farzandiǰ nast. Tu maǰi xətər xizmatgor dıyrz!’“

²⁰ Bad cətən бəт giri бə nə vity-ət pšətəy xı tat šiǰn. Yət ƣal đir tu, ki yət tat бə yəti windy-ət yaw pzyv skam đətəy. Yaw бə pryt xı pətrər rəǰdy-ət tər ƣərdani yaw wodortəy, bai yaw kərtəy.

²¹ Yaw pətr yar xətəy: „E tat! Wuzəm də Pərwərdigor-ət də ti pryt gəno kərtəy. Žын бəт haқи farzandiǰ nast“.

²² Amo yaw tat xı xizmatgorvər xətəy: „ǰaldtər rəçəv, cə kыxtən baf бəт wызмəv, pumcəv yətər. Trət yangl kaтəv nəgin, tət pyd xašəv kafš.

²³ Wызмəv yi fərbikərk wuški çəxəv. Sak cə xyšiǰən bazm-ət razm carən.

кы сəтк хат царən, вəз бəщ-бə цавən дəйт. Жын цə мəрзиǰən кəриб жə чон нывызд.

¹⁸ Вуз гизəm рəçəm xı tat šiǰn, xanəm йар: ‘E Tat, вuzəm дə Пəрвəрдигор-ət дə ти прyt гəно кəртəй.

¹⁹ Жын бəт хақи фарзандиǰ наст. Ту маǰи хətər хизматгор дıyrz!’“

²⁰ Бад цəтən бəт гири бə nə витй-ət пшəтəй xı tat šiǰn. Йət ƣал đир ту, ки йət tat бə йəти виндй-ət йав пзыв скам əтəй. Йав бə прyt xı пəтрər рəǰдй-ət тər ƣəрдани йав водортəй, баи йав кəртəй.

²¹ Йав пəтр йар хətəй: „E tat! Вuzəm дə Пəрвəрдигор-ət дə ти прyt гəно кəртəй. Жын бəт хақи фарзандиǰ наст“.

²² Amo йав tat xı xizmatgorvər xətəy: „Чалдтər рəçəv, цə кыxtən бaf бəт вызмəv, пумцəv йətər. Trət йангл катəv nəгин, tət pyd xašəv кафш.

²³ Вызмəv йи фəрбикəрк вuшки çəxəv. Sak cə xyšiǰən базм-ət разм царən.

Firoqi wətan-ət tatnan

Фироқи вəтан-ət татнан

²⁴ Čizər ki yət təy žy pətr. Yət mərtyw, niv woz zinda vitəy, nəşətyw, wozı pəydo vitəy“. Yawišt bə bazm-ət razm sar kərtəy.

²⁵ Yaw lup pətr dət waxt də ǰy wundr sar tu. Cani pšətəy, ǰy xunri qərib kərt, ki yəm daf-ət doyra sədo trəm ǰišt ǰatəy.

²⁶ Yaw yi xizmatgori qyw kərt-ət pərstəy yawi ki yət čiz gap vitk.

²⁷ Yaw ǰatəy: „Ti vryt pšətəy. Ti tat sə xyšiǰən ki yaw syat səlomat pšətəy, yi fərbikərk wuški čəǰtəy yaw tuyi dətəy“.

²⁸ Yaw tumər dəmoǰsuz vitəy ki sə qarən tə xun čərmak nə kəmətəy. Yan yaw tat nyəštəy, šinjwali yaw kərtəy.

²⁹ Amo yaw ǰy tatər zi ǰəwob dətəy: „A-tum sol ǰəlomwəwəm tar xizmat kərtəy,

²⁴ Чизэр ки йэт тэй жы пэтр. Йэт мэртыў, нив воз зинда витэй, нэщэтыў, вози пэйдо витэй“. Йавишт бэ базм-эт разм сар кэртэй.

²⁵ Йав луп пэтр дэт вѡхт дѡ жы вундр сар ту. Цани пшэтэй, ǰы хунри қэриб кэрт, ки йэм даф-эт дойра сѡдо трэм ǰищ ǰатэй.

²⁶ Йав йи хизматгори қыў кэрт-эт пэрстэй йави ки йэт чиз гап витк.

²⁷ Йав ǰатэй: „Ти врыт пшэтэй. Ти тат цѡ хышиǰэн ки йав сѡат сѡломат пшэтэй, йи фѡрбикѡрк вушки чѡǰтэй йав туйи дѡтэй“.

²⁸ Йав тумэр дѡмоǰсуз витэй ки цѡ қарэн тѡ хун чѡрмак нѡ кѡмэтэй. Йан йав тат нйѡщтэй, щинчѡвали йав кэртэй.

²⁹ Амo йав ǰы татэр зи чѡвоб дѡтэй: „А-тум сол ǰѡломвѡрѡм тар хизмат кэртэй, то нивѡм ǰал қѡса тар нѡ пшыѡѡтк. Ту-ѡт а-дѡт баткин йи чѡǰ бѡ мар нѡ рѡтк, ки вѡз дѡ ǰы йор-ощновѡн дилхышиǰ царѡм.

Хыšiǰi didor
Хышиǰи дидор

to nivəm Ʒal qəsa tar nə pšywətk. Tu-ət a-dət batkin yi čəŷ bə mar nə rətk, ki wuz də ǰy yor-ošnovən dilxysiŷ carəm.

³⁰ Amo a-yət ti pətr ti mol-holi də lačarvən yit-ət pitəy, niv woz wəzg tu-ət yar yi fərbikərk wušk čəxtəy“.

³¹ Yaw tat yar a-zi jəwob dətəy, ǰatəy: „E pətr! Tu-ət doimi də mažən čiz ki ǰyn təy yaw ky tin.

³² A-niv tu boyad xyšiŷ car ki ti vryt mərtıw zinda vitəy, nəšətıw wozi pəydo vit“».

18:35–43

Kur tu bino vitəy

³⁵ Waxto, ki Yiso šari Baytulmuqaddasər qərib kərt, dam vdək sar yi kur nyəštəy. Yaw nyəngtyw-ət gdoyiŷi-šə kərtəy.

³⁶ Yəm xalgvi sdo tram ŷiŷ ǰaty-ət, pərstəy, ki čiz gap vitəy.

³⁷ Yarəv ǰatəy, ki yət Yisoı Nosiri-šə wizit.

³⁸ Yan ya kur qywi kərtəy, ǰatəy: «Ey Dowıtktor Yiso! Tu ǰy holər ram car!»

³⁹ A yawišt, ki tər misəv-šə sə rəŷd, təmbiəv yaw kərt, ki ləcər šov wost.

³⁰ Amo a-йэт ти пəтр ти мол-холи дə лачарвəн йит-эт питəй, нив вəз вəзг ту-эт йар йи фəрбикəрк вушк чəхтəй“.

³¹ Йав тат йар а-зи чəвоб дəтəй, ǰатəй: „E пəтр! Ту-эт доими дə мажəн чиз ки ǰын тəй йав кы тин.

³² А-нив ту бойад хышиŷ цар ки ти врыт мəртыв зинда витəй, нəшəтыв вəзи пəйдо вит“».

18:35–43

Кур ту бино витəй

³⁵ Вaxто, ки Йисо щари Байтулмукаддасəр кəриб кəрт, дам вдək сар йи кур нйəштəй. Йав нйəнгтыв-эт гдойиŷи-щə кəртəй.

³⁶ Йəm халгви сдо трам ŷиш ǰатй-эт, пəрстəй, ки чиз гап витəй.

³⁷ Йарəв ǰатəй, ки йэт Йисои Носири-щə визит.

³⁸ Йан йа кур кыви кəртəй, ǰатəй: «Ей Доўытктор Йисо! Ту ǰы холəр рам цар!»

³⁹ А йавишт, ки тəр мисəв-щə цə рəŷд, тəмбиəв йав кəрт, ки лəцəр шов вост.

Амо йав цан блантəр кыв кəртəй, ǰатəй: «Е Доўытктор, рам мар цар!»

Амо yaw can blantər qыw kərtəy, ʃatəy:
«E Dowыtktor, ram mar car!»

⁴⁰ Yiso gir vitəy, rəmətəy, ki a-ya xalgi
wызмән. Yaw to wəzd-ət Yiso yawi pərstəy,
ʃatəy:

⁴¹ «Čiz tar gom? Tin čiz mətlab?»

Ya kur ʃatəy: «E Xəđowand! Žы čəžmi
dəbora ət car!»

⁴² Yiso yar ʃatəy: «Baf, ləcər ti čəžm ət
wost. Ti yimon tar dərmon vitəy».

⁴³ Ya kur čəžm a-ya dam ət vitəy. Yaw
Xəđoyi šəkrat kərt-ət sək Yiso səbasi rəwon

⁴⁰ Yiso gir vitəy, rəmətəy, ki a-ya
xalgi wызмән. Йав то вəзд-ət Йисо йави
пəрстəй, ʃатəй:

⁴¹ «Чиз тар гом? Тин чиз мэтлаб?»

Йа кур ʃатəй: «E Хəđованд! Жы чəжми
дəбора əт цар!»

⁴² Йисо йар ʃатəй: «Баф, лəcэр ти чəжм
əт вост. Ти йимон тар дərмон витəй».

⁴³ Йа кур чəжм а-йа дам əт витəй. Йав
Хəđойи шəкрат кəрт-ət сək Йисо цəбаси
рəвон витəй. Мəрдым йət тум винакəр
Хəđойрəв шыкр кəрт.

Yiso kuri syat cart
Йисо кури сйат царт

vitəy. Mərdym yət tum winakər Xədoyrəv
şykr kərt.

23:26–49

Yisoəv čormix kərtəy

²⁶ Yandər a-da waxt ki Rum askarišt Yiso
yut čormix cərak-ər ya čormixəv di pə
Šimun nung day dam. Yaw tu cə Qurinən.
Šimunəv waxti cə wundr sarən rə xun
pšəwakər wodort, čormixəv di ta dam.

²⁷ Yəm xalqi dənyo ky pəs Yiso cəbas tu.
Dav dəst awrarišt tu ki də xy pəşbarəv-şə
məst di-ət nowdəv-şə yawi.

²⁸ Yiso xy ruyi trav ĵirovdəy, xətəy yavər:
«Ey Baytulmuqaddas xy-ət nanvi! Sayišt
maži mə nywəv! Sayišt-bə holi xə-ət xy
zmanvi nywəv!

²⁹ Zi waxt wizit ki xənən: „Suxi a yavi ki
biworisəv cəy, yawišt nə zman xətk-ət nəəv
bar dətk“.

³⁰ Da waxt yan xalgišt kuər xənən: „Ĵirəv
rə spo sar!“ Buqvər xənən: „Xok sak carəv!“

³¹ A-ya səvsa-ət širador dəraxti zi cə gon,
ya wəsk hol ko crəng wost?»

³² Danən qəti bu alamoni digar bə ykmi
qatl dəştıw.

23:26–49

Йисоəв чормих кəртəй

²⁶ Йандəр а-да вəхт ки Рум аскаришт
Йисои йут чормих цəрак-əр йа чормихəв
ди пə Шимун нунг даи дам. Йав ту цə
Қуринən. Шимунəв вəхти цə вундр сарən
рə хун пшəвəкəр водорт, чормихəв ди та
дам.

²⁷ Йəм халқи дəнйо кы пəс Йисо цəбас
ту. Дав дəст авраришт ту ки дə хы
пəşбарəв-шə мəст ди-ət нəвдəв-шə йави.

²⁸ Йисо хы руйи трав ĵировдəй, xəтəй
йавər: «Ей Байтулмақаддас хы-ət нанви!
Сайишт мажи мə нывəв! Сайишт-бə холи
хəт-ət хы зманви нывəв!

²⁹ Зи вəхт визит ки xəнən: „Сухи а йави
ки биворисəв цəй, йавишт нə зман
хəтк-ət нəəв бап дəтк“.

³⁰ Да вəхт йан халгишт куər xəнən:
„Ĵирəв рə спо сар!“ Буқвəр xəнən: „Хок
сак царəв!“

³¹ А-йа сəвса-ət ширадор дəрахти зи цə
гон, йа вəск хол ко црəнг вост?»

³² Данən кəти бу аламони дигар бə ykmi
катл дəştıw.

³³ Yan yawišt ŷatəy də Sarstxon nung ĵay. Draəv Yiso čormix di. Ya alamonvəv bə yiw cə Yiso rost, yiw cə čap dast nag di čormix.

³⁴ Yiso ŷatəy: «E bzyrgwor Tat! Tu yətvī gənoyi yətvər baxšəš car! Yətišt ŷat nə dišən čiz-šə gon!» Yan, yət Rum askarišt yaw bəŷ čuŷ kərti-ət qyraəv də ŷy dəst baxš kərtəy.

³⁵ Mərdym ky bə təmošoi yav tu. Ya luponišt skam sarəv-šə kandəy, zi ki guyo: «Digarvi ĵon-šə xəlos kərt. Gar yət Masii Xədovand ымыт, лəцəр niv ŷat xəlos cart!»

³⁶ Yət askarišt mayšatəv-šə yaw kərt, qərib yar wəzyən sirko yar randən, ŷanən:

³⁷ «Agar tu ĵəhydvi podšo ыmyi xəlos ŷat car!»

³⁸ Dam sarəv sək təxta zi nivišətyw: «Yəm təy ĵəhydvi podšo».

³⁹ Yiw a-ca čormixvitk alamonvəv Yisoyi varrətəy, ŷatəy: «Tu-ət cə rostiŷən Masi-a? Yət soxt ki ымыт niv ŷat to saki xəlos car!»

⁴⁰ Amo ya dyyym yor yət rozani šač di, ŷatəy: «Tu cə Xədoyən šarm nə car-a? Tu ŷat-ət dətən qəti čormix vitk.

³³ Ян йавишт ѳатəй дə Сарстхон нунг чай. Драəв Йисо чормих ди. Йа аламонвəв бə йив цə Йисо рост, йив цə чап даст наг ди чормих.

³⁴ Йисо ѳатəй: «Е бзыргвор Тат! Ту йəтви гəнойи йəтвər бахшəш цар! Йəтишт ѳат nə дишən чиз-цə гон!» Ян, йəт Рум аскариншт йав бəŷ чуŷ кəрти-əт кыраəв дə ŷы дəст бахш кəртəй.

³⁵ Мəрдым кы бə тəмошой йав ту. Йа лупониншт скам сарəв-шə кандəй, зи ки гуйо: «Дигарви чон-шə хəлос кəрт. Гар йəт Масии Хəдоvand ымыт, лəцəр нив ѳат хəлос карт!»

³⁶ Йəт аскариншт майшатəв-шə йав кəрт, кəриб йар вəзйən сирко йар рандən, ѳанən:

³⁷ «Агар ту чəхьдвн подшо ымыи хəлос ѳат цар!»

³⁸ Дам сарəв сək тəхта зи нивиншəтыв: «Йəm тəй чəхьдвн подшо».

³⁹ Йив а-ца чормихвитк аламонвəв Йисойи варрəтəй, ѳатəй: «Ту-əт цə ростиŷən Маси-а? Йəт сохт ки ымыт нив ѳат то саки хəлос цар!»

⁴⁰ Амо йа дыйым йор йəт розани шач ди, ѳатəй: «Ту цə Хəдойən шарм nə цар-а? Ту ѳат-əт дəтən кəти чормих витк.

⁴¹ Saki cə xan, sakən gəno kərk spo səzo a-yət. A-yət əç šak yark nə kərk».

⁴² Yani Yisoər xətəy: «Yo Yiso! Waxti sək taxt-ət nəyn maži mə ғымыš!»

⁴³ Yiso bə jəwobi yaw xətəy: «Qawləm tar dət k ki a-wudg rəwor tu də mažən də byišt pərvəyi».

⁴⁴ Yəm xərdəpn to vity-ət dənyo bə torik vitəy. To tru soat yir yaksoxt wydrətk tu.

⁴⁵ Yan yəm Bzyrg Ibodatxonaən yaw diwol čodir vit bu čuť.

⁴⁶ Yiso bland qyw kərtəy, xətəy: «E Bəzurgwor Tat! Xy jonəm kətək də ti kaf». Tum xənakər yaw jon bə nyəštəy.

⁴⁷ Yi afsari Rum ky a-yəti windəy, Xədoyi yod kərtəy, xətəy: «Cə rostižen bə yət xalg bigno tu».

⁴⁸ Yan yəm jami mərđym a yət kiromotəv to wind xy grivonəv wodort-ət pšətəv canən.

⁴⁹ Yəm kuy ki Yisoyi-šə dištəy cəy, yawišt ky dirtər alətyw-ət təmošoəv-šə kərtəy. Dav dəst a-ya xinaništ bə tu ki cə Jəlilnəv də Yisoən cə wəstyw.

⁴¹ Саки цə хан, сакən гəно кəрк спо сəзо а-йэт. А-йэт əч шак йарк нə кəрк».

⁴² Яни Йисоэр хэтəй: «Йо Йисо! Вахти сək тахт-эт нəйн мажи мə рымыш!»

⁴³ Йисо бə чəвоби йав хэтəй: «Қавлэм тар дэтк ки а-вудг рəвор ту дə мажən дə бйишт пəрвəйи».

⁴⁴ Йэм хəрдəпн то витй-эт дəнйо бə торик витəй. То тру соат йир йаксохт выдрəтк ту.

⁴⁵ Ян йэм Бзырг Ибодатхонаэн йав дивол чодир вит бу чуť.

⁴⁶ Йисо бланд қыв кəртəй, хэтəй: «Е Бəзургвор Тат! Хы чонəm ктəтк дə ти каф». Тум хəнакэр йав чон бə нйəштəй.

⁴⁷ Йи афсари Рум кы а-йəти виндəй, Хəдойи йод кəртəй, хэтəй: «Цə ростигən бə йэт халг бигно ту».

⁴⁸ Ян йэм чами мərđым а йэт киромотəв то винд xy гривонəв водорт-эт пшəтəв канən.

⁴⁹ Йэм куй ки Йисойи-шə диштəй цəй, йавишт кы диртэр алəтыв-эт тəмошоəв-шə кəртəй. Дав дəст а-йа хинаништ бə ту ки цə Чəлилнəв дə Йисоэн цə вəстыв.

Үәкшәмби рәвор

¹ Үәт дә үәкшәмби рәвор ту. Үә Җәлили җинаништ ца царән рәҗд та хок хәшвүлиҗ кҗак.

² Амо драэв дидиҗдәй ки яа сотәв сә хокдон барән тәр паләв кәрк.

³ Чәрнәв тә дәст, нивәв дидиҗд Үисои Масиән yaw җәноза дра наст.

⁴ Үә җинаништ айрон-әт wowило wәрәҗнәу. Үиw ту ки бу халг рәүдо витәй ки yaw бәтишт җалас-җә царән.

⁵ Үә җинаништ сә wҗикән җы sar хам кәртәй. А-үәт бу нәфар yawәр җатәй: «Җизәр sayiшт zindai дә мәрда дәст җкургәв.

⁶ Үәw дрәм наст. Үәw дәбора zinda витәй. Дә җы yod wызмәв ки yaw дә Җәлил savәр җиз җнәтыw.

⁷ Үәw җнәтыw ки Халг Zmani дә гәнагорви җанг каҗән, җормих yaw царән. Амо бад сә tru рәворән yaw дәбора zinda wост».

⁸ Үәwiшт-бә Үисо qәса тәр җы yod wozomдәу.

Йәкшәмби рәвор

¹ Йәт дә йәкшәмби рәвор ту. Йә Чәлили җинаништ ца царән рәҗд та хок хәшвүлиҗ кҗак.

² Амо драэв дидиҗдәй ки йа сотәв сә хокдон барән тәр паләв кәрк.

³ Чәрнәв тә дәст, нивәв дидиҗд Йисои Масиән йав чәноза дра наст.

⁴ Йә җинаништ айрон-әт вәвило вәрәҗнәй. Йиw ту ки бу халг пәйдо витәй ки йав бәтишт чалас-цә царән.

⁵ Йә җинаништ сә вҗикән җы sar хам кәртәй. А-йәт бу нәфар йавәр җатәй: «Җизәр сайишт zindai дә мәрда дәст җкургәв.

⁶ Йәw дрәм наст. Йәw дәбора zinda витәй. Дә җы йод вызмәв ки йәw дә Чәлил savәр чиз җнәтыw.

⁷ Йәw җнәтыw ки Халг Zmani дә гәнагорви чанг каҗән, чормих йәw царән. Амо бад сә tru рәворән йәw дәбора zinda вост».

⁸ Йәwiшт-бә Йисо qәса тәр җы йод возомдәй.

⁹ Сә хок сарнәв пшәт-әт җәт киромотәв а-җа дасыиҗ шогирди Үисо-әт дигар халгвәр нақл кәртәҗ.

¹⁰ А-җа хинаништ ки дасыиҗ шогирдвәр җәт қәсайи сә хнәтыҗ җиҗ савән ту Мәриам нунг, сә Мајдалиҗаән, җиҗи дигар Үухона, җиҗи Мәриам Үоқыбән җаҗ нан. Үан җоз дигар хинаништ бә давән ту.

¹¹ Үа шогирдишт боҗар нә кәрт, хатәв җәт хинаништ блафта қәса-шә ханән.

¹² Амо Питрус а-җа дам рәҗдәҗ тә хокдон. Чәрнәҗ та дәст ки дра холи кәфан, бәт әч чиз наст. Үаҗ айрони җәрәҗнәҗ, а-дәт чыртән пшәтәҗ тәр хун.

⁹ Цә хок сарнәв пшәт-әт йәт киромотәв а-йа дасийҗ шогирди Йисо-әт дигар халгвәр нақл кәртәй.

¹⁰ А-йа хинаништ ки дасийҗ шогирдвәр йәт қәсайи цә хнәтыҗ йийҗ савән ту Мәриам нунг, цә Мацдалиҗаән, йийҗи дигар Йухона, йийҗи Мәриам Йоқыбән йаҗ нан. Йан җоз дигар хинаништ бә давән ту.

¹¹ Йа шогирдишт боҗар нә кәрт, хатәв йәт хинаништ блафта қәса-шә ханән.

¹² Амо Питрус а-йа дам рәҗдәҗ тә хокдон. Чәрнәй та дәст ки дра холи кәфан, бәт әч чиз наст. Йаҗ айрони җәрәҗнәй, а-дәт чыртән пшәтәй тәр хун.

Pitrus dә Iso хокдон бар
Питрус дә Исо хокдон бар

Yiso xы muridvər zohir xat cart

³⁶ Ya šogirdišt yət naql to kərt-ət, yiw tu, ki Yiso xat dav pryt ozir vity-ət xatəy: «Səlom alikəm».

³⁷ Yawišt wəšt ki sak-šə diš arwo winən.

³⁸ Yiso yaw pərstəy, xatəy: «Crəng sav jəgar rəjd? Čizər sav pzyv-šə bowar nə cart?»

³⁹ Didjəv žy dast to žy pyd. Yət wuz xat. Myrsəv maž. Sayišt winəv ki žyn gušt-ət sətixon təy, amo arwoən nast».

⁴⁰ Yət tumi to xaty-ət xы dast-ət pydvi yavər disovd.

⁴¹ Yawišt ya xyšəv vit-ət amo ɣaləv bə dədila tu. Bad cətən Yiso yawi pərstəy, xatəy: «Čiz yitakər savən təy-a?»

⁴² Yawišt tumək vrəšətk moyi yar dətəy.

⁴³ Yaw bə ya moyii dav čəžm pryt yitəy.

⁴⁴ Yan Yiso yavər xatəy: «O yime, a-ya qəsayi ki maž savər də xы waxt cə xnətyw yaw mani a-yət tu. Čizəv ki dər borayi maž də Tawroti Muso-ət pəyğəambarvi kitob-ət də Zaburi Dowytəv cə nivišətk, a-yaw ky boyad wost».

Йисо хы муридвэр зоҳир хат царт

³⁶ Йа шоғирдишт йэт нақл то кəрт-ət, йий ту, ки Йисо хат дав прят озир витй-ət хатəй: «Сəлом аликəм».

³⁷ Йавишт вəшт ки сак-шə диш арво винən.

³⁸ Йисо йав пəрстəй, хатəй: «Црəнг сав чəгар рəжд? Чизэр сав пзыв-шə бовар нə царт?»

³⁹ Диджəв жы даст то жы пыд. Йэт вuz хат. Мырсəв маж. Сайишт винəв ки жын гушт-ət сəтхон тəй, амо арвоən наст».

⁴⁰ Йэт туми то хатй-ət хы даст-ət пыдвй йавэр дисовд.

⁴¹ Йавишт ға хышəв вит-ət амо ғалəв бə дəдила ту. Бад цəтən Йисо йави пəрстəй, хатəй: «Чиз йитакэр савən тəй-a?»

⁴² Йавишт тумək врəшətk мойи йар дətəй.

⁴³ Йав бə йа мойии дав чəжм прят йитəй.

⁴⁴ Йан Йисо йавэр хатəй: «O йиме, а-йа кəсайи ки маж савэр дə хы вaxt цə xnətyw йав мани а-йət ту. Чизəв ки дər борайи маж дə Таvроти Мусо-ət пəйғəмбарви китоб-ət дə Забури Доvытəв цə нивишətk, а-йав кы бойад вост».

⁴⁵ A yət soxt bə madadi Yiso yawišt a-da kitobvi mani ŷatəy.

⁴⁶ Yan woz yavər zi xətəy: «Drəməv nivišətk: „Masi boyad azob yit-ət yan tru rəwor bad zinda wost, cə gurən gizzd.

⁴⁷ Yan cə nungi yawən boyad a-cəm Baytulmuqaddasən sar carən-ət kyx̄ti dawāt carən, ki ləcər yawišt x̄y zindagiyi digar carən, x̄y ruy tər Xədoy ŷirvən to yaw nung wɔdrakər yav gəno yavər baxšəš wost“.

⁴⁸ Sayišt xət təy šoyidi hol.

⁴⁹ Wuz niv savər a-ya čiz stuyəm, ki žy bəzyrgwor Tat savər wada cə dət̄k. Amo sayišt to ki cə osmonən savər qədrat nə ŷtət̄k, a-dət šar aləv».

Yisoəv pə osmon yutəy

⁵⁰ Yan Yiso ya x̄y šogirdvi cə šarən nixtəy, yutəy tər Vifani nung jāy. Yan x̄y dasti wuč kərt dyoi bərkati yavər dətəy.

⁵¹ A dət holati tu, ki pə osmoni wuč vitəy-ət cavən jəda vitəy.

⁴⁵ A йэт сохт бə мадади Йисо йаџишт а-да китобви мани ģатəй.

⁴⁶ Йан воз йавər зи xəтəй: «Дрəмəв нивишəтк: „Маси бойад азоб йит-ət йан тру рəвoр бад зинда вост, цə гурən гизд.

⁴⁷ Йан цə нунги йаџən бойад а-цəм Байтулмуқаддасən сар царən-ət кyx̄ти дават царən, ки лəцəр йаџишт x̄y зиндагийи дигар царən, x̄y руй тər Хəдой ģирвən то йаџ нунг вьдракəр йав гəно йавər бахшəш вост“.

⁴⁸ Сайишт xəт тəй шойиди хол.

⁴⁹ Вуз нив савər а-йа чиз стыйəm, ки жы бəзыргвoр Тат савər вada цə дəт̄к. Амo сайишт то ки цə осмонən савər кəдрат nə ģтəт̄к, а-дəт шар алəв».

Йисоəв пə осмон йутəй

⁵⁰ Йан Йисо йа x̄y шогирдvi цə шарən ниxtəй, йутəй тər Вифани нунг чай. Йан x̄y дасти вуч кəрт дыои бəркати йавər дəтəй.

⁵¹ А дəт хoлати ту, ки пə осмони вуч витəй-ət цавən чəда витəй.

⁵² Ya šogirdišť yar tazim kərtəy, yan ʎafč xыšijəv kərt-əť pšəť-əv tər Baytulmuqaddas.

⁵³ Bad can yawišt doim də Ibodatxona tu-əť Xədoуəv-šə sətowəš kərt-əť sijdaəv-šə kərt.

⁵² Йа шогирдишт йар тазим кəртəй, йан ғафч хышиғəв кəрт-əť пшəť-əв тər Байтулмақаддас.

⁵³ Бад цан йашишт доим дə Ибодатхона ту-əť Хəдойəв-щə сəтовəщ кəрт-əť сичдаəв-щə кəрт.

Үiso хы muridvi tər Vifani yund
Йисо хы муридви тər Вифани йунд

Луғат

(Н)aworiišt – Yiso yәрwәрәtkыng dastyor šogirdišt. Yav wәzifa Yiso wәzayn мәжда мәрдымәр җтвак-әт халгви догыw дәрмон сәрак ту. Asosi Ison tu 12 hawori.

Бзырг ibodatxona – sar asosi ibodatxona (ibodatxonai jome) дә Байтулмуқаддас. Җәһыдишт фақат а дрәтәв-җә кла қәрбони кәрт-әт аюомвәв-җә šәxsovd.

čormix istin – istin бә šakli salib. Дә Yiso дәwra қатләр ыкм виткыng халгәв-җә та руy čormix di.

Доўыт – дә Isroil сә кыхтән номдор podšo tu, yaw бә рәуғәмбары җтәтыw. А са рәуғәмбарвән ки Zabur kitobәv сә нивишәтк yiw Доўыт ту. Yaw-җә кыли yarki сә руyи ыкми Pәрwәрдигорән ijro кәртәу. Рәуғәмбарвән yaw pišguyi zi tu ki сә Доўыт awlodән Masii Хәдоwand бә дәnyo wizit. Yiso сә ростигән-бә сә Доўыт awlodән ту. А скәт дә Yinjilәv cum loy yar Доўыт пәрт хнәтк.

Fis-ayom – Tawrot talimotәр yәt asosi ayom asob wost. Yisroil мәрдым yaw idi ozodi. А дәт рәwor Muso рәуғәмбар yavi сә Misrivi yәlomiҗән ozod кәртыw.

Луғат

(Х)авориист – Йисо йәрвәрәtkыng дастйор шогирдишт. Йав вәзифа Йисо вәзайн мәжда мәрдымәр җтвак-әт халгви дорыв дәрмон сәрак ту. Асози Исон ту 12 хавори.

Бзырг ибодатхона – сар асози ибодатхона (ибодатхонаи чоме) дә Байтулмуқаддас. Чәхыдишт фақат а дрәтәв-цә кла кәрбони кәрт-әт айомвәв-цә шәхсовд.

чормих истин – истин бә шаكلي салиб. Дә Йисо дәвra қатләр ыкм виткыng халгәв-цә та руy чормих ди.

Доўыт – дә Isroil цә кыхтән номдор подшо ту, йав бә пәйғәмбары җтәтыв. А ца пәйғәмбарвән ки Zabur kitobәv сә нивишәтк йив Доўыт ту. Йав-цә кыли йарки цә руyи ыкми Pәрвәрдигорән ичро кәртәй. Пәйғәмбарвән йав пишгуйи zi tu ki цә Доўыт awlodән Масии Хәдоwand бә дәnyo визит. Йисо цә ростигән-бә цә Доўыт awlodән ту. А скәт дә Yinjilәv cum loy yar Доўыт пәрт хнәтк.

Фис-айом – Таўрот талимотәр йәт асози айом асоб вост. Йисроил мәрдым йав иди

koin – ru(h)oni (j(h)ыd хәлифа) дә Байтулмуқаддас ибодатхона. Үав асоси вәзифа хәдоуи клаи қәрбон сәрак ту. Халгишт яви ға ырмагәв-шә кәртәу.

Кәништ – yahudivi jәmoatxona. Isroil mәрдымишт ар шәмби рәворәв-шә дра јам витәу, нәмозәв-шә јойд-әт янәв шә kitobxoni кәртәу.

Levikәtor – ibodatxona xizmatgorišt. Yawišt сә ru(h)oni yo хәлифагруән нә ту. Үав вәзифа дәо јояк-әт ru(h)onivәр дә кыли ярк, са јәмлаән дә кла қәрбони срак јордам јәтвәк ту. Јәһыдишт 12 awlodәр тақсим вәсән. А-са 12 awlodән јiw тәу а јәт Leviktorišt (јав јакым рәшт нунг ту Levi). Дә ибодатхона хизмат сәрак јавәр амр витк.

Masi – јәт mano «dastxәtkыng», zi ki Хәдоу хы dast tram руу хшәтк, dust јawi дырәтк-әт сә хәтән јawi халгвәр вәкил тәин кәрк. Масии Рәрвәрдигор вәзайн дә «Қонын»-әт дә «Рәуғәмбар» kitobvi пишгуйи витк. Јисо вәтан халгвән bowari ту, ки Masi бзырг podšo wost-әт, сә rumivi asoratән јави озод карт.

озоди. А дәт рәвор Мусо пәйғәмбар јави цә Мисриви гәломигән озод кәртәй.

коин – ру(х)они (ч(х)ыd хәлифа) дә Байтулмуқаддас ибодатхона. Јав асоси вәзифа хәдоуи клаи қәрбон сәрак ту. Халгишт јави ға ырмагәв-шә кәртәй.

Кәништ – јахудиви чәмоатхона. Исроил мәрдымишт ар шәмби рәворәв-шә дра чам витәй, нәмозәв-шә чойд-әт јанәв шә китобхони кәртәй.

Левикәтор – ибодатхона хизматгоришт. Јајишт цә ру(х)они јо хәлифагруән нә ту. Јав вәзифа дәо чойак-әт ру(х)онивәр дә кыли јарк, са чәмлаән дә кла қәрбони срак јордам јәтвәк ту. Чәхыдишт 12 авлодәр тақсим вәсән. А-са 12 авлодән јив тәй а јәт Leviktorišt (јав јакым пәшт нунг ту Levi). Дә ибодатхона хизмат сәрак јавәр амр витк.

Маси – јәт mano «дәстхшәткыng», zi ki Хәдоу хы дәст трам руу хшәтк, dust јави дырәтк-әт цә хәтән јави халгвәр вәкил тәин кәрк. Масии Рәрвәрдигор вәзайн дә «Қонын»-әт дә «Пәйғәмбар» китобви пишгуйи витк. Јисо вәтан халгвән bowari ту, ки Masi бзырг подшо вост-әт, сә rumivi asoratән јави озод карт.

Pitrus – Yiso'i Masi хы авалынг шогирд нунги сә Шимунән тәр Pitrus җирвәтыш. Yәт мани «җар», зи ки ләцәр җар ранг җух вост.

Qaysar – yani podšo. зиәв-җә Рум podšovәр, җатәй. Тәр мис yәт twәtk Рум авалынг podšo-ән yaw awlodi nung.

Ru(h)i mәqaddas – bзырг арво. Хәдоу агар дә куй вҗыд ru(h)i mәqaddas сә карт, yaw җафч тәвоно-әт дилбино-әт бзырг вост.

Somari – yi toyfa дә мәлки Somariya. Somariışt сә šimol nag isroilivәр amsoya twәtk, amo yaw mazab digar tu.

Tawrot – yәт мани «Қонын» сә кыхтән qәdim dini kitob сә jәmlai a-ya kitobvән ki сә Хәдоwand jәnibән xalgvәр baxҗәш сә vitk. Tawrot panз baxҗәр yo panз kitobvәр taqsim wost. A yәт kitob sakәр сә olam bino wocakән, сә Nu(h) pәyүәмбар тарихотән, сә Abroim, Ismoil, Isoq, Yoqyb-әт Muso pәyүәмбариаән naql cart. Dәт woz wizit ыkmi Хәдоу, ki дә qәdim дәwra xalgvәр амр сә vitk, са jәmlaән – 10 сә кыхтән asosi farmoiš, yan woz cumo dini-әт ruzgordoriҗ rasm-әт odat, ki yaw rioyat сәрак бә ыkmi qоныни дәштыш. Dә Iso дәwra Tawrot yo

Питрус – Йисои Маси хы авалынг шогирд нунги сә Шимунән тәр Питрус җирвәтыш. Йәт мани «җар», зи ки ләцәр җар ранг җух вост.

Қайсар – йани подшо. зиәв-цә Рум подшовәр, җатәй. Тәр мис йәт твәтк Рум авалынг подшо-ән йав авлоди нунг.

Ру(х)и мәқаддас – бзырг арво. Хәдой агар дә куй вчыд ру(х)и мәқаддас сә карт, йав җафч тәвоно-әт дилбино-әт бзырг вост.

Сомари – йи тойфа дә мәлки Сомарийа. Сомариист сә шимол наг исроиливәр амсойа твәтк, амо йав мазаб дигар ту.

Таврот – йәт мани «Қонын» сә кыхтән қәдим дини китоб сә чәмлаи а-йа китобвән ки сә Хәдоwand чәнибән халгвәр бахцәш сә витк. Таврот панз бахцәр йо панз китобвәр таксим вост. А йәт китоб сакәр сә олам бино воцакән, сә Ну(х) пәйғәмбар тарихотән, сә Аброим, Исmoil, Исоқ, Йоқыб-әт Мусо пәйғәмбариаән накл царт. Дәт воз визит ыkmi Хәдой, ki дә қәдим дәwра халгвәр амр сә витк, са чәмлаән – 10 сә кыхтән асosi фармоиш, йан воз цумо дини-әт рuzгordoriҗ расм-әт оdat, ki yaw rioyat сәрак бә ыkmi қоныни дәштыш. Dә Iso дәwра Tawrot yo

«Qонын» kitobəv-şə, cə kыxtən asosi dini kitob dištəy. Кы а ya dasturvi ki də «Qонын» cəy бə pyragi rəoyat cərak šart tu. Tawrotər yiğun Tawroti Muso xanən, čizər, ki бəştr, а yət dini dasturotvi Xədowand sək Muso xalgvər stətyw.

Xalg Zəman – Yiso zi-şə бəştr waxt cə xatən xatəy. Yətən təy bu səbab: awal Yiso а dətən takid cart ki də odaminzod бəyn-ət dam бəyn əč farq nast; digar səbab yəm ki Donyol pəyğəmbər də xы kitob Masiər «xalq zəman» xнətk.

Xəşvuliğ – tər mərda tan syxakər yi soxt xəşvul m(ə)lam.

Şariatdon – Tawrot dişakызg-ət talim rədowkызg xalg.

«Қонын» китобəв-цə, цə кыxtən asosi dini kitob dištəy. Кы а ya dasturvi ki də «Қонын» цəй бə pyragi rəoyat cərak šart tu. Таvротər yiğun Таvроти Muso xanən, чизər, ki бəшtr, а йət dini dasturotvi Xədowand sək Muso xalgvər stətyğ.

Халг Зəман – Yiso zi-цə бəшtr vaxt цə xatən xatəy. Йətən тəй бу səbab: awal Yiso а dətən takid cart ki də odaminzod бəйн-ət dam бəйн əч фарқ наст; дигар səbab йəm ки Донйол пəйғəмбар дə xы китоб Масиər «халқ зəман» xнətk.

Хəшвулиғ – тər мərда тан сыxакər йи соxt хəшвул m(ə)лам.

Шариатдон – Таvрот дишакызг-ət талим рədəкызг халг.